

UNIVERSITATEA BABEȘ–BOLYAI
FACULTATEA DE GEOGRAFIE
Școala Doctorală de Geografie

**REGIONALIZAREA ȘI GUVERNANȚA TERITORIALĂ MULTISCALARĂ
(MULTI-NIVEL) ÎN ROMÂNIA**

Rezumat

Coordonator științific:

Prof. Univ. Dr. BENEDEK József

Doctorand:

BAJTALAN Hunor

Cluj-Napoca

2016

CUPRINS (al întregii teze de doctorat)

Introducere	5
Context	5
Problematika urmărită	7
Noua geografie Europeană	7
În fața unei României redefinite.....	9
Structura și obiectivele majore ale tezei.....	10
Aspecte metodologice	14
I. Conceptul de regiune – o abordare holistică.....	16
1.1. Regiunea: introducere conceptuală	16
1.2. Definirea regiunii	22
1.3. Diviziunea Est-Vest în conceptul regional: știința peisajului (RU: landschaftvedenie) vs. tradiția anglo-saxonă.....	26
1.4. Tipuri de regiuni.....	30
1.5. Formarea regiunilor: regionalism vs. regionalizare	35
II. Renașterea regiunilor.....	40
2.1. Schimbări spațiale ale secolului nostru	40
2.2. Uniunea Europeană ca factor de formare a regiunilor	44
2.3. Schimbarea dinspre Guvern spre Guvernanță și drumul către guvernanța multiscalară (multi-level territorial governance)	50
2.4. Geografia veche și nouă a Europei Centrale și de Est	54
2.5. Analiza nivelului mezoscalar în Europa: reflecții comparative, modele și practici... 63	
2.5.1. Variația teritorială în Europa	64
2.5.2. Considerații interne, o varietate de rezultate: sistemele administrative ale democrațiilor mature în Europa de Vest	72
2.5.2.1. Regatul Unit	72
2.5.2.2. Franța.....	76
2.5.2.3. Germania	79
2.5.3. Asimetrii în Eurapa Sudică	82
2.5.3.1. Italia.....	82
2.5.3.2. Spania	87
2.5.4. Presiunea externă, rezultate neclare: europenizarea noilor democrații în Europa. Studiu de caz: Polonia	90
III. Conceptul de Regiune în România.....	96
3.1. De la țări, ținuturi la regiuni istorice: originile conceptului de regiune în România. 96	

3.2. Centralism vs. Regionalism: evoluția organizării administrativ-teritoriale în România modernă.....	99
3.2.1. Înființarea României și primii pași în organizarea administrativ-teritorială (1859–1914).....	99
3.2.2. Perioada interbelică: între centralism și regionalism (1918–1940).....	101
3.2.2.1. Primii pași înspre unificarea administrativ-teritorială a statului, elaborarea Constituției din 1923	106
3.2.2.2. Centralism, autonomie sau federalism: caracteristicile dezbaterii asupra unificării administrativ-teritoriale a statului.....	113
3.2.2.3. Unificarea administrativ-teritorială a statului, introducerea Legii pentru Unificare Administrativă.....	120
3.2.2.4. Pseudo-regionalismul perioadei interbelice	123
3.2.3. Pseudo-regionalismul perioadei 1952–1968: instaurarea modelului sovietic.....	128
3.2.4. Reîntoarcerea la centralism: organizarea administrativ-teritorială în perioada 1968–1989.....	136
3.2.5. Înspre o abordare regională (după anul 1989).....	140
3.2.5.1. Discursuri și proiecte de regionalizare înainte de aderarea la Uniunea Europeană: reapariția inițiativelor de jos în sus	140
3.2.5.2. Discursuri și proiecte de regionalizare după integrarea în Uniunea Europeană: era “super și mega-județelor”	144
3.2.5.3. Discursuri și proiecte de regionalizare în anul 2013	147
3.3. O sută de ani de disparități teritoriale: evaluare, dinamică și impact.....	162
3.3.1. Introducere	162
3.3.2. Disparități mai vechi	162
3.3.3. Disparități mai noi.....	172
3.3.3. Concluzii	182
IV. În fața unei Români redefinite: radiografie asupra așteptărilor publice, viziuni și discursuri.....	184
4.1. Introducere	184
4.2. Teorie și metodologie.....	185
4.2.1. Analiza textelor și discursurilor	186
4.2.2. Cadru teoretic: Metoda Grounded Theory	188
4.2.3. Cercetarea calitativă: de la text la rezultate.....	189
4.3. Dezbateri publice asupra temei ‘Regionalizarea României – De ce?’	191
4.3.1. Dimensiunea opiniei.....	199
4.3.2. Dimensiunea: Așteptări/ Expectanțe și argumente.....	202
4.3.3. Dimensiunea conceptului	208

4.4. Dezbateră publică asupra temei ‘Regionalizarea României – între pericole și oportunități’	212
4.4.1. Dimensiunea discursului – Care este atitudinea generală cu privire la regionalizare?	220
4.4.2. Dimensiunea: Deficiențe – Oportunități – La ce să ne așteptăm de la acest proces?	224
4.4.3. Dimensiunea abordării – Cum ar trebui realizat procesul de regionalizare?	228
4.5. Chestionar cu tema: ‘Regionalizarea. Așteptări, frici și iluzii’	230
4.6. Dimensiunea etnică a regionalizării: problematica ‘Ținutului Secuiesc’	239
4.6.1. Opinii și atitudini asupra reformei teritoriale în Ținutul Secuiesc	239
4.6.1.1. Metodologia chestionarului	239
4.6.1.2. Rezultate	241
4.6.1.3. Opinii și atitudini ale populației românești asupra regionalizării și autonomiei teritoriale a Ținutului Secuiesc	247
4.7. Concluzii	249
V. Între Formă și Funcționalitate: în fața unei Românie regionalizate	251
5.1. Introducere	251
5.2. Posibile abordări, modele pentru reforma administrativ – teritorială	252
5.2.1. Abordarea perceptuală	252
5.2.2. Abordarea formală	255
5.2.3. Abordarea funcțională	263
5.3. Guvernanța contează! De la Formă la Funcționalitate	269
5.4. Concluzii, viitoare scenarii pentru reforma administrativ-teritorială	279
Concluzii	283
Lista figurilor	289
Lista tabelor	294
Annexe	296
Referințe bibliografice	297

'European integration and the emergence of regions. Together these are restructuring European space and challenging the idea of nation-state as the framework for representation, policy making and identity. This is the Europe into which the countries of Central and Eastern Europe are joining!'

Michael Keating (2003: 9)

'În perioada următoare, România trebuie să depășească decalajul economic cu care se confruntă în fața Europei, prin aducerea serviciilor publice și a deciziilor mai aproape de cetățeanul obișnuit – în conformitate cu principiul European al subsidiarității – și prin utilizarea resurselor existente într-un mod mai eficient: resursele locale, fondurile guvernamentale și posibilitățile europene.'

Guvernul României – Declarația Ministrului Administrației
Publice și Dezvoltării Regionale (2013)

Cuvinte cheie: România, guvernanta teritorială, politica regională, regionalizare, stat și societate, reforma administrativ-teritorială, regionalism, regiuni, restructurare spațială

Domenii științifice: științe administrative, economie, geografie (umană și regională), istorie, științe politice și regionale

Introducere

Încă de la apariția primului stat național român, dezbateră dacă țara ar trebui să fie organizată centralizat sau regionalizat a dominat în mod frecvent agenda politică. Spre deosebire de multe țări în care regiunile reprezintă în principal unități pentru colectarea datelor statistice, în România, datorită fragmentării spațiului geografic, există într-adevăr diverse căi de dezvoltare – a unităților constitutive ale statului – și un amestec unic de regiuni cu un anumit patrimoniu cultural-istoric. Mai mult decât atât, după cum vor fi prezentate în această teză, în România există un impuls semnificativ în spatele identităților regionale. În acest sens, nu este surprinzător faptul că, ori de câte ori a apărut necesitatea reorganizării sistemului administrativ actual, a apărut întotdeauna de ideea de a face acest lucru în acord cu regiunile istorice. De fapt, în ultimii 100 de ani, statul român a pendulat ca poziție între centralism și regionalism, centralismul frecvent predominând datorită temerii că o abordare regionalizată ar putea determina apariția unor forțe centrifuge, care să conducă în cele din urmă la dezintegrarea statului. Luând în considerare realizarea atât de dificilă a unității și independenței, tradiția centralistă, napoleoniană a fost privită ca o garanție a stabilității statului.

Revoluția din 1989 și, în consecință, deschiderea economiilor îndelung izolate din regiunea Europei Centrale și de Est, au zguduit din temelii 'noile democrații ale Europei'.

Economiile centralizate s-au prăbușit, iar ca urmare a schimbărilor sistematice au dispărut structurile centrale de redistribuire a bogăției și de egalizare regională. În același timp, liberalizarea politică și răspândirea democrației au reactivat mișcările de autodeterminare îndelung suprimate, având ca rezultat reapariția regiunilor și identităților regionale. În aceste condiții, nu e nici o surpriză faptul că noțiunea de regiune a devenit un subiect frecvent recurent al dezbaterilor sociale și științifice. Cu toate acestea, în plus față de forțele de jos în sus, care stau încă la baza restructurării spațiului geografic, ar trebui, de asemenea, să subliniem rolul integrării în Uniunea Europeană și necesitatea de a ne conforma politicii regionale a acesteia, care a întărit și accelerat fenomenul de ‘înființare a regiunilor’ în țările aflate în faza de tranziție.

Din această perspectivă, România nu constituie o excepție, în cazul acesteia, după 1989, problema reformei administrativ-teritoriale a devenit un subiect frecvent recurent al diferitor agende politice. Din păcate însă, de cele mai multe ori inițiativele de reformă au fost abordate de sus în jos, inițiate de guvernul central, și în mod frecvent în jurul unor rezultate deja decise. Având în vedere eșecul de a adopta inițiativele de jos în sus (opinia publicului larg), adăugat la acest tip de abordare ad-hoc, superficialitatea și pregătirea necorespunzătoare, demonstrează nesurprinzător că inițiativele de reformă au eșuat în mod frecvent. Superficialitatea discursului politic a fost agravată și mai mult de dezbaterile publice, care au fost catalizate în principal în jurul studiilor și modelelor superficiale propuse de diferite părți interesate, în loc să reprezinte o analiză profundă și cuprinzătoare a problemei. Acest lucru a dus la apariția paradoxului formă vs. funcționalitate, caz în care publicul era mai preocupat de ‘granițele’ și ‘capitalele’ noilor unități, decât de cele mai importante aspecte ale procesului, cum ar fi punerea în aplicare a reformei, drepturile conferite acestor noi unități teritoriale, problema descentralizării statului, instituirea unei guvernante teritoriale funcționale și eficiente, pe multe niveluri scalare, etc.

Această teză s-a născut din deficiențele menționate mai sus, dintr-o necesitate urgentă de a oferi o analiză profundă și cuprinzătoare cu privire la procesul de înființare a regiunilor și a guvernantei teritoriale multiscalare în România, concentrându-ne în mod special pe posibilele abordări științifice, modele pentru stabilirea unui nivel administrativ-teritorial la nivel mezoscalar în România. Cu toate că, în perioada elaborării acestei teze (2012-2016), au apărut mai multe studii pe această temă, suntem convinși că rezultatele prezentate pot aduce o contribuție valoroasă la întrebarea: *Ce fel de cale ar trebui să aleagă România pentru a reforma sistemul său administrativ-teritorial?*

I. Prezentarea problematicii

1.1. Noua geografie a Europei

Trăim într-o eră a provocărilor globale. Globalizarea, suprapopularea planetei, migrația mondială, schimbările climatice, ‘contractarea spațiului geografic’, interrelațiile continue aprofundate ale lumii fac ca societățile actuale să se confrunte cu asemenea forțe și provocări care redefinesc însăși fundamentele organizării sociale și spațiale a acestora (Massey, 2006; Agnew and Duncan eds., 2011). Prin urmare, nu este surprinzător faptul că, în fața acestor noi forțe și provocări globale, rolul și structura tradițională a statului-națiune este foarte contestată (Keating and Hughes, 2003). După cum s-a menționat de către Loughlin, Hendriks and Lidström (2012) apariția acestor provocări globale, precum și apariția unei lumi din ce în ce mai ‘poroase’ și fără granițe, a ‘relativizat’ poziția tradițională a statului-națiune, prin subminarea autorității sale, cu transferul lent al suveranității naționale înspre organizațiile supranaționale. Pe de altă parte, nivelul subnațional apare de asemenea ca rezultat al aspirației pentru un grad mai ridicat de autonomie și de autodeterminare al elementelor constitutive ale statului-națiune. Acest proces dual de regionalism, supranațional pe de o parte, subnațional pe de altă parte, este foarte bine descris de Wagstaff (1999: 4), care declara că, în fața acestor noi forțe globale, statul-națiune ‘este în același timp și prea mare și prea mic’ pentru a face față provocărilor secolului XXI.

Prin urmare, aceasta este imaginea integratoare, o Europă redefinită la care se alătură țările din Europa Centrală și de Est, fiind zguduite de jos în sus și de sus în jos de către procesele menționate anterior. Marele paradox al istoriei Europei este însă că apariția unor structuri teritoriale mature, la nivel mezoscalar, cum ar fi regiunile, în adevăratul sens al cuvântului, care nu sunt conectate cu apariția statelor-națiune centralizate, ci, dimpotrivă, putând fi interpretate ca rezultat al diverselor fragmentări politice ale centurii urbane a Europei, pornind de la Italia de Nord înspre Marea Nordului și Marea Baltică. Acest lucru se datorează rivalității puternice între orașele libere, principatele independente și regate, care nu lăsau deloc spațiu pentru apariția unor centre puternice, doar pentru nașterea confederațiilor (Liga Hanseatică, confederațiile germane, elvețiene și olandeze). Prin urmare, consolidările centrelor puternice a început inițial la periferia zonelor centrale europene, și anume în Portugalia, Spania, Anglia, Danemarca, Suedia și Franța.

Europa Centrală se poziționa similar, cu consolidarea timpurie și de succes ale zonelor centrale boemiene, maghiare, sârbe, poloneze. Totuși, din secolul al XVI-lea încolo pentru aproape 400 ani, întregul areal a căzut în mâinile a câtorva mari puteri cu ambiții imperialiste,

și anume Imperiul Habsburgic, Imperiul Țarist și Imperiul Otoman, cu apariția târzie, dar cu interes tot mai mare manifestat de Prusia/Germania. În acest sens, nu este surprinzător faptul că noțiunea de regiune a avut un curs foarte diferit de dezvoltare în partea estică a continentului, caz în care, în loc să reprezinte o entitate de auto-determinare și auto-exprimare comună, a devenit un instrument de opresiune și de control central înspre consolidarea imperiilor multinaționale. Cu toate acestea, sub influența mișcărilor naționale de autodeterminare ale secolului al XIX-lea prăbușirea imperiilor nu a dat naștere la regiuni, ci la statele naționale centralizate, caz în care regiunile nou constituite au fost percepute în același fel, și anume, ca mijloc central de control teritorial, ca instrumente de consolidare națională. Acest lucru nu este deloc surprinzător dacă luăm în considerare faptul că societățile emergente ale regiunii Europei Centrale și de Est nu au avut la dispoziție secole pentru a-și consolida poziția și pentru a-și construi instituțiile statale proprii (Caramani, 2003).

În Occident însă, conform cu concepția de apariție a regiunilor dezbătută de Paasi, regiunile au evoluat încorporat în structura socială și teritorială a spațiului geografic, devenind construcții sociale instituționalizate, specifice în timp și spațiu (Allen et al., 1998; Paasi, 2011). Această cale distinctă de dezvoltare a fost datorată în mare parte fragmentării teritoriale puternice din epoca feudală – pentru început, și continuând cu existența de lungă durată a administrațiilor locale reprezentate de județe, parohii, principate, ducate, regate și orașe libere, consolidate prin dezvoltarea vieții comerciale și apariția democrației. În cazul Europei de Vest, ne dorim să vorbim despre recenta renaștere sau reapariție a regiunilor pentru că, în anumite societăți occidentale, procesele istorice menționate mai sus, în ciuda forțelor de coeziune puternice ale formării statului-națiune, au avut un rol decisiv în apariția unor puternice entități teritoriale subnaționale. Acestea, împreună cu auto-identificare din partea comunităților lor, guvernare locală și cultură civică, au reușit să-și instituționalizeze identitatea proprie.

După anul 1945, căderea regiunii Europei Centrale și de Est în sfera socialistă de influență a reprezentat ultima, dar cea mai decisivă ruptură de partea vestică a Europei, rezultând în aproape o jumătate de secol de izolare totală, atât politică, culturală, cât și economică. Sub umbrela protectoare a Uniunii Sovietice este introdus un guvern puternic centralizat, situație în care structurile interbelice fragile ale guvernării locale sunt rapid înlocuite de o structură centrală, de control național, în acord cu ‘rolul statului de a îndeplini nevoile și cerințele locale ale populației’. Prin urmare, energiile și mișcările de autodeterminare locale existente au fost suprimate, iar regionalismul de jos în sus a fost curând înlocuit de un proces de regionalizare de sus în jos, bazat pe ‘principii socio-economice complexe’, fiind interpretat ca singura soluție care ‘sprijinea în mod direct organismele centrale ale statului în

implementarea politicilor de stat sau de partid' (Novák, 2005; Covăsnianu, 2011; Săgeată, 2011).

1.2. În fața unei Români redefinite

România nu constituie o excepție în fața proceselor prezentate mai sus, în cazul căreia, la existența unui mediu fizic fragmentat și o structură unică de interrelații socio-spațiale adăugându-se această moștenire istorică-culturală divergentă la intersecția dintre Europa de Vest, Est și de Sud-Est, a rezultat apariția unui spațiu geografic diversificat începând cu nivelul local și până la cel regional și național (Săgeată, 2006; Murgescu, 2010).

România poate fi privită ca un exemplu tipic al regiunii Europei Centrale și de Est, caz în care după constituirea României Mari, după cum vom prezenta mai târziu, politica națională a fost în principal dominată de procesele de consolidare a teritoriilor de stat nou dobândite. În acest sens, regionalizarea teritoriului de stat nu a fost văzută ca un mijloc real de descentralizare a puterilor în stat în numele subsidiarității și pentru o mai mare autonomie, ci mai degrabă fiind interpretată ca un mijloc de centralizare a statului și de control teritorial. Prin urmare, centralismul a prevalat în pofida regionalismului, ceea ce nu este surprinzător, mai ales având în vedere istoria scurtă a statului-națiune român, adăugând la aceasta unitatea și independența cu greu atinse (Nistor, 2000; Romsics, 2011; Bucur, 2012).

În acest sens, stabilirea directoratelor ministeriale în perioada 1929-1931, în principal asupra regiunilor istorice din România, nu au fost nimic altceva decât o posibilitate de a consolida guvernarea principală din provincii, reprezentată de Partidul Național Țărănesc, pentru a satisface elita lor și de a oferi unele poziții-cheie în guvern pentru partizanii lor (Săgeată, 2006; Covăsnianu, 2011; Bucur, 2012). Următoarele încercări de reformă teritorială a avut aceeași abordare. 'Ținuturile' instituite pentru scurtă durată, între 1938-1940, nu au fost nimic altceva decât o simplă consolidare a dictaturii regelui Carol al II-lea, în timp ce, pentru prima dată, politica de omogenitate etnică într-o Românie multietnică s-a ridicat la nivel teritorial (Săgeată, 2006; Covăsnianu, 2011). Odată cu înființarea Republicii Socialiste România, s-a schimbat starea regimului politic, dar abordarea teritoriului și a conceptului de regiune a rămas aceeași. În timpul erei socialiste, politicile teritoriale, fie impuse de Moscova sau elaborate la București, au avut în principiu aceleași obiective, și anume, instituționalizarea controlului guvernamental central asupra teritoriului statului.

Revoluția din 1989 și tranziția înspre o societate democratică cu o economie de piață liberă a aruncat România în aproape un deceniu de haos social-economic, marcat de ritmul foarte lent de adoptare a reformelor vitale. Problema sistemului administrativ-teritorial a avut

o soartă similară. Cu toate că sfera academică a subliniat destul de timpuriu că sistemul actual județean nu poate satisface nevoile economiei de piață ale secolului XXI, reformele au fost ignorate, în principal din cauza opoziției foarte bine consolidate a elitei politice românești din sistemul județean (Benedek, 2009). Cu toate acestea, la nivel declarativ, problema regiunilor, politica regională și reorganizarea administrativ-teritorială au devenit subiecte fierbinți pe agenda politică, în special catalizate de procesul de aderare la Uniunea Europeană. Cuvinte precum *'regiune'*, *'planificare teritorială'*, *'politică regională'* și *'gubernanță teritorială multiscalară'* au devenit subiecte frecvent recurente în campaniile politice ale diferitor partide, dar, în realitate, foarte puțin a fost realizat în această privință.

Din păcate însă, în loc să se catalizeze în principal pe o analiză cuprinzătoare și profundă a problemei, dezbaterile publice a pus accentul pe studiile superficiale și modelele propuse de diverși actori politici. Acest proces a avut ca rezultat, în principal, publicarea mai multor hărți care prezentau noua structură administrativ-teritorială a României, foarte adesea generatoare de dezbateri publice aprinse, dar superficiale. Prin urmare, fără să înțeleagă adevăratul concept de regionalizare, după un timp, publicul a fost mai preocupat de granițele noilor unități administrativ-teritoriale, decât de cele mai importante aspecte ale procesului, cum ar fi: modelul de implementare a reformei, drepturile conferite acestor noi unități, problema descentralizării de stat, instituirea unei guvernante teritoriale pe mai multe niveluri scalare, funcționale și eficiente, etc. Chiar și introducerea unei politici regionale în România și constituirea regiunilor de dezvoltare pot fi privite mai mult ca o necesitate pentru a spori absorbția fondurilor europene, decât ca un pas crucial în descentralizarea statului.

II. Cadrul general al tezei și principalele obiective

Bazându-ne pe cele prezentate mai sus, obiectivul principal al acestei teze ar fi de a obține o analiză în profunzime și cuprinzătoare cu privire la procesul de regionalizare și al guvernantei teritoriale multiscolare (multi-nivel) în România, concentrându-ne în special asupra unor posibile abordări științifice, modele pentru constituirea unui nivel administrativ-teritorial mezoscalar (regional) în România. Actualitatea subiectului confirmă necesitatea cercetării pentru că, deși problema reformei administrativ-teritoriale, precum și descentralizarea statului, au declanșat dezbateri publice aprinse în ultimii 4-5 ani, în realitate însă au fost dezvoltate foarte puține analize comprehensive pe această temă.

Prin urmare, în acord cu tema de cercetare prezentată mai sus, putem conceptualiza următoarele obiective și întrebări de cercetare:

PRINCIPALELE OBIECTIVE ALE TEZEI

O ₁	Realizarea unei introduceri teoretice privind clarificarea terminologică a conceptului de regiune prezentat cu caracter haotic în dezbaterile publice și politice.
O ₂	Elaborarea unei analize cuprinzătoare cu privire la procesul de apariție, evoluție și instituționalizare a regiunilor în Europa de Vest, Centrală și de Est.
O ₃	Elaborarea unei analize comparative cu privire la procesul de constituire a regiunii și guvernantei teritoriale multiscalare în Uniunea Europeană, concentrându-ne în mod specific pe de o parte, pe structurile regionale avansate, mature din Europa de Vest, iar pe de altă parte, pe politicile spațiale în mod constant schimbătoare din Europa Centrală și de Est.
O ₄	Furnizarea unei sinteze comparative asupra mai multor povești de succes și a celor mai bune practici cu privire la structurile regionale funcționale, care ar putea constitui modele în procesul de reformă administrativ-teritorială în România.
O ₅	Elaborarea unei analize detaliate asupra procesului de regionalizare și guvernanta multiscalară în România.
O ₆	Furnizarea unei analize exploratorii cu privire la dezbaterile academice, politice și publice privind propunerea de reformă administrativ-teritorială apărută în perioada 2011-2013.
O ₇	Luând în considerare caracteristicile spațiale ale României, opinia societății, precum și lecțiile învățate din practicile de construcție a regiunilor din jurul Uniunii Europene, obiectivul principal al acestei teze este de a prezenta posibile abordări științifice, modele pentru constituirea unui nivel administrativ-teritorial mezoscalar în România.

ÎNTREBĂRI DE CERCETARE ALE TEZEI

Î ₁	Apariția, evoluția și procesul de instituționalizare a regiunilor a avut un curs diferit de dezvoltare în Europa de Est, Centrală și de Vest, și dacă da, care au fost principalii factori care și-au adus influența asupra acestui proces?
Î ₂	Ar putea unele state din Europa de Est, Centrală și de Vest să constituie un exemplu sau model pozitiv de urmat în procesul de reformă administrativ-teritorială în România?
Î ₃	Încă de la înființarea României Unite, până la România prezentă și, în ciuda existenței unor identități regionale puternice, au fost regiunile interpretate în principal ca mijloc de consolidare națională și de control central?
Î ₄	Putem vorbi despre existența unui nivel mezoscalar în structura spațială a României, cum ar fi de exemplu: regiunea?
Î ₅	Care sunt principalele caracteristici, așteptări ale publicului și dezbaterile politice cu privire la posibila reorganizare administrativ-teritorială a României?

Prin urmare, pe baza obiectivelor și întrebărilor de cercetare prezentate mai sus, analiza propusă va fi elaborată de-a lungul cinci piloni tematici organizați în cadrul a cinci capitole, cu următoarea structură:

PILONII TEMATICI AI CERCETĂRII PROPUSE		STRUCTURA ANALIZEI	SCARA DE ANALIZĂ
I	Conceptul de regiune: o abordare holistică	TEORETICĂ	GLOBALĂ
II	Renașterea regiunilor		
III	Regiunea în România		
IV	În fața unei Români redefinite: radiografie asupra așteptărilor publicului, viziuni și discursuri	EMPIRICĂ	
V	Între Formă și Funcționalitate: în fața unei Români regionalizate		

În *prima parte* a lucrării vom realiza o introducere teoretică asupra conceptului de regiuni, concentrându-ne în special pe procesele care duc la apariția, evoluția și instituționalizarea acestora. Pe lângă rolul introductiv și de fundamentare, analiza are de asemenea un scop mai practic, și anume, acela de a aduce o clarificare terminologică asupra conceptului de regiune și proceselor de regionalism și regionalizare care, în dezbateră publică și politică, sunt caracterizate de haos.

Al doilea pilon oferă o abordare în profunzime și cuprinzătoare a procesului de construire a regiunii și a guvernantei teritoriale multiscalare în întreaga Europă, scoțând în evidență în mod special pe de o parte structurile regionale avansate, mature din mai multe țări occidentale – cum ar fi Regatul Unit, Germania, Italia, Spania – și pe de altă parte statele din Europa Centrală și de Est, care au reușit deja să pună în aplicare o politică teritorială funcțională, cum ar fi Polonia. Prin urmare, analiza construită de-a lungul axei spațiu-timp-societate va aborda, printre altele, procesele care duc la apariția regiunilor, acordând o atenție deosebită diferitelor experiențe din Europa, problema instituționalizării, apariția unui nivel administrativ mezoscalar, precum și rolul Uniunii Europene în dezvoltarea conceptului de regiune. Obiectivul principal al celui de-al doilea pilon ar fi de a evalua procesul de construire a regiunilor în Europa, de a prezenta povești de succes și a celor mai bune practici privind structurile regionale funcționale, care ar putea deveni modele în procesul de reformă administrativ-teritorială în România.

După o abordare comparativă în sens larg, *al treilea pilon* se va concentra exclusiv pe România și, printr-o abordare istorico-geografică, va prezenta caracteristicile regionale din România, apariția unor structuri regionale, precum și evoluția sistemului administrativ-teritorial încă de la înființarea statului român modern. În același timp, acest pilon oferă o evaluare cu privire la dinamica și impactul disparităților teritoriale, precum și a rezultateelor politicilor de dezvoltare regională.

Obiectivele principale ale tezei vor fi dezbătute în *pilonii patru și cinci*, prin efectuarea unei analize aprofundate, exploratorii cu privire la problema reformei administrativ-teritoriale. Prin urmare, al patrulea pilon prezintă un rezumat al caracteristicilor dezbaterilor academice, politice și publice apărute după anul 1989, cu privire la reforma administrativ-teritorială propusă, cu un accent deosebit asupra discursurilor și proiectelor recente de regionalizare apărute în perioada 2011–2013. Această analiză de discurs se va elabora pe baza studiilor publicate, a declarațiilor publice ale diferitelor părți interesate ale societății, precum și pe baza proiectelor și propunerilor guvernului României. Vom lua, de asemenea, în considerare, posibilitatea de a colecta și analiza diferitele prezentări și declarații publice care au apărut în timpul dezbaterilor de consultare publică organizate de Guvernul României și de alți câțiva actori ai societății academice și civile (cum ar fi ONG-urile).

Al *cincilea și ultimul pilon* al acestei teze va aborda paradoxul Formă vs. Funcționalitate al discursului politic public cu scopul principal de a schimba perspectiva dinspre granițe și capitale înspre instituții și calitatea generală a guvernării în România. În acest sens, am dori să subliniem că noi nu subestimăm rolul unei structuri spațiale optime din punct de vedere geografic, ci doar că ne aliniem unui corp tot mai mare de cercetători și practicieni politici care subliniază efectul benefic al unei administrații publice simplificate și eficiente, al unei structuri instituționale mature și al unei bune guvernări generale nu numai asupra creșterii economice, ci și asupra inovării, antreprenoriatului, sănătății, bunăstării, reducerii sărăciei, precum și cu privire la impactul politicii de coeziune. Prima parte a acestui capitol va prezenta mai multe scenarii posibile și modele pentru reorganizarea administrativ-teritorială a României. Însă, dată fiind complexitatea subiectului, analiza elaborată nu încearcă să ofere un model final pentru regionalizarea României. Scopul celei de-a doua părți a acestui capitol va fi de a transfera atenția dinspre geografie înspre latura administrativă a regionalizării. Mai precis, vom analiza calitatea generală a guvernării în România și, în același timp, unul dintre obiectivele-cheie ale anchetei este de a dezbate dacă constituirea unor regiuni administrativ-teritoriale în România ar putea avea un efect pozitiv asupra implementării politicii de coeziune.

III. Metodologie

Având în vedere complexitatea cercetării propuse, aspectul său puternic spațial și transnațional, abordarea științifică principală se va configura într-o perspectivă interdisciplinară și comparativă. Prin urmare, subiectul central al tezei a fost abordat printr-un set de metode cantitative și calitative de cercetare construite în jurul următoarei structuri:

I. Conceptualizarea cuprinzătoare a temei centrale → documentare bibliografică (analiza literaturii) cu privire la procesul de construire a regiunilor și a guvernărilor teritoriale pe mai multe niveluri scalare în Uniunea Europeană și România. Această analiză a fost elaborată prin utilizarea infrastructurii de cercetare oferite de Universitatea Babeș-Bolyai (biblioteci, baze de date științifice și centre de cercetare), Asociația de Studii Regionale (prin oportunitățile de membru) și Guvernul României (baza de cercetare ANELIS). Mai mult, am luat parte la două stagii de cercetare majore, unul la Institutul de Geografie Regională din Leipzig, Germania, în perioada 1 iunie – 13 iulie 2013, iar celălalt la Institutul de Studii Regionale – Centrul pentru Studii Economice și Regionale al Academiei Maghiare de Științe din Pécs (Ungaria), în perioada 1 mai – 29 septembrie 2015.

II. Colectarea datelor primare și secundare

- ❖ Colectarea datelor cantitative prin intermediul bazelor de date statistice existente la nivel european (EUROSTAT, ESPON) și național (birourile de statistică ale statelor analizate) pentru o analiză ulterioară.
- ❖ Colectarea datelor calitative prin intermediul canalelor on-line și off-line, ziare, declarații publice, volume de lucrări ale conferințelor, studii științifice, ONG-uri (Academia de Advocacy) și companii de cercetare private – de ex. Institutul Român pentru Evaluare și Strategie (IRES).

III. Analiza

Abordarea '*Histoire Croisée*': complexitatea subiectului propus, aspectul interdisciplinar la intersecția spațiu – timp – societate, a presupus elaborarea unei metodologii unice, specifice de cercetare a problematicii propuse analizei. Având în vedere cadrul comparativ adoptat în această teză am aplicat, de asemenea, unele dintre fundamentele teoretice ale conceptului de '*Histoire Croisée*' (Werner and Zimmermann, 2006). Următoarele aspecte au fost de o importanță semnificativă pentru teză:

- ❖ Poziția Observatorului → producerea unei perspective simetric distanțată de obiectul de analiză.
- ❖ Scare de comparație → problema selectării scării de analiză (nivel național, subnațional, etc.)
- ❖ Obiectul comparației → problema selectării obiectelor/subiectelor de analiză
- ❖ Complexitatea, interacțiunea, perspectiva multiplă → conceperea unei abordări holistice, obiective, detașarea de propriile experiențe și puncte de vedere.

Pentru prelucrarea datelor statistice am utilizat *metode de cercetare cantitative și calitative*, în timp ce pentru reprezentarea grafică a datelor spațiale am utilizat facilitățile oferite de *GIS și cartografia digitală*. Prin urmare, din punct de vedere metodologic, colectarea datelor statistice a fost realizată în conformitate cu următoarea structură:

- ❖ Pentru elaborarea chestionarelor, am aplicat metoda CAWI (interviewarea asistată de calculator), folosind servicii gratuite de chestionare online, cum ar fi KwikSurveys și Google Docs.
- ❖ Pentru analiza discursurilor, după colectarea unor cantități mari de date (audio, video sau text) în principal din ziare online, publicații periodice, declarații publice, științifice și ale guvernului, activitatea laborioasă de prelucrare a datelor, cum ar fi: de codificare, de creare a conexiunilor și cartografiere a fost realizată cu ajutorul unor programe de analiză asistată de calculator, cum ar fi: software-ul de analiză calitativă a datelor (CAQDAS), în principal MAXQDA.
- ❖ Pentru crearea bazelor de date statistice și de analiză a datelor cantitative a fost utilizat pachetul de software Microsoft Office precum și IBM SPSS Statistics.
- ❖ Pentru elaborarea hărților și a altor reprezentări grafice au fost utilizate pachetele ArcGIS ESRI, precum și pachete editare grafică a imaginilor vectoriale și raster, cum ar fi CorelDraw și Adobe Photoshop.

Concluzii

De-a lungul istoriei sale, statul român a fost frecvent prins într-un conflict intern, pe de o parte prin structura sa teritorială mozaicată și populație eterogenă, pe baza căreia au apărut o multitudine de identități regionale, iar pe de altă parte prin realitățile politice ale diferitelor perioade care, impulsionate de diferite scopuri înalte, au determinat constituirea unei structuri administrative centralizate. Acest conflict intern latent a apărut din când în când în prim-planul dezbaterilor politice și publice, în mod frecvent materializându-se în propuneri de reformă, chiar și în inițiative având ca scop final încorporarea structurilor teritoriale la nivel mezoscalar (adică regiunile) în structura administrativ-teritorială a țării. În ultima jumătate de secol însă, lumea, așa cum o știam noi, s-a schimbat fundamental. Creșterea disparităților socio-economice, suprapopularea planetei, schimbările climatice, precum și adâncirea interrelațiilor la nivel global a făcut ca societățile actuale să se confrunte cu asemenea forțe și provocări care reconfigurează însăși fundamentele organizării noastre sociale și spațiale. În aceste condiții, nu este nici o surpriză faptul că, în ultimele două decenii, pe lângă presiunile interne, și alți factori externi au contribuit în mod semnificativ la apariția unui nou discurs regional în România.

Această teză a pornit de la această perspectivă mai largă, cu **obiectivul principal de a obține o analiză cuprinzătoare și profundă cu privire la procesul de regionalizare și guvernare teritorială pe mai multe niveluri scalare, în România, punând un accent deosebit pe posibilele abordări științifice și modele de creare a unui nivel administrativ-teritorial mezoscalar în România**. Direcția fundamentală de anchetă a fost una holistică, interdisciplinară, iar obiectivul principal a fost abordat prin cinci piloni tematici organizați în jurul primelor 7 obiective și 5 întrebări de cercetare¹, toate cu scopul de a analiza tema centrală din unghiuri diferite și din perspective diferite.

PILONII TEMATICI AI CERCETĂRII PROPUSE		STRUCTURA ANALIZEI	SCARA ANALIZEI
I	Conceptul de regiune: o abordare holistică	TEORETICĂ	GLOBALĂ
II	Recrudescența regiunilor		↓
III	Regiunile în România		REGIONALĂ
IV	În fața unei Români redefinite: o radiografie a așteptărilor publicului, viziunilor și discursurilor	↓	↓
V	Între Formă și Funcționalitate: în fața unei Români regionalizate	EMPIRICĂ	LOCALĂ

Scopul *primului pilon* a fost de a oferi o **introducere teoretică, o clarificare terminologică a conceptului de regiune**, fiind deosebit de important în contextul dezbaterii publice și politice orientate spre haos terminologic. Noțiunea de regiune, așa cum a fost prezentată în această teză, este utilizată într-o varietate de situații, având uneori sensuri foarte contradictorii. Fiind unii dintre utilizatorii primordialii ai acestui concept, geografi îl folosesc în principal pentru a delimita, sau, mai bine spus, pentru a defini zonele spațiului geografic mai larg – fie că vorbim despre caracteristici fizice sau culturale ca punct de pornire pentru o astfel de clasificare –, în timp ce sociologii și antropologii pun accentul pe caracteristicile socio-culturale care conectează societățile. În mod contrar, economiștii sunt mai interesați de efectul de spațiu, în special din perspectiva distanței geografice manifestate în relație cu procesele economice, în timp ce specialiștii în științele administrative se concentrează pe organizarea administrației de stat într-o anumită zonă la diferite scări geografice. În plus față de aceste cazuri, noțiunea însăși este utilizată într-o varietate de circumstanțe. Corporațiile multinaționale își organizează activitatea în funcție de diferite piețe, adică în funcție de regiunile pe care le

¹Pentru obiectivele și întrebările de cercetare a se vedea secțiunea de Introducere a rezumatului tezei.

deservesc. În același timp, este comun faptul că, în prezent, companiile își personalizează produsele pentru a satisface specificitățile piețelor selectate. Prin urmare, este de înțeles de ce nu putem oferi cea mai exactă definiție pentru noțiunea de regiune. În esență, perspectivele diferite conduc la existența unei varietăți largi de ‘regiuni’, însă acest lucru nu înseamnă că o concluzie este greșită, în timp ce cealaltă este corectă. În acest context, nu există un model perfect, o soluție perfectă pentru reorganizarea României, iar acest lucru ar trebui să fie unul dintre principiile directoare ale oricărei propuneri de reformă, chiar dacă este inițiată de jos în sus, de la așteptările comunităților locale, sau de sus în jos, de la centru.

Prin cel *de-al doilea pilon* s-a elaborat o **analiză comparativă cu privire la procesul de construire a regiunii și guvernancei teritoriale pe mai multe niveluri scalare în Uniunea Europeană**, cu un **accent deosebit pe poveștile de succes și cele mai bune practici ale structurilor regionale funcționale**, care **ar putea deveni modele** în procesul reformei administrativ-teritoriale în România. Creionarea unei imagini de ansamblu a reformelor teritoriale ale democrațiilor europene occidentale mature a fost crucială pentru obiectivele cercetării noastre, deoarece inițiativele de constituire a regiunilor care au apărut în România postdecembristă și, în sens mai larg, în regiunea Europei Centrale și de Est, au fost în mare măsură influențate de țările din Europa de Vest. La urma urmei, toate noile democrații ale Europei, dornice să adere la familia europeană a națiunilor, au fost puse în fața unei revizuirii majore a sistemelor socio-economice proprii. În acest proces de tranziție, a existat totuși o asimetrie puternică de putere între Uniunea Europeană și țările aspirante la aderare. Ca rezultat al procesului de ‘europenizare’ și ‘bună guvernare’ și datorită asimetriei de putere, mai sus menționate, au fost promovate noi sisteme socio-economice și un nou ‘standard general european’, în majoritatea cazurilor adoptate de țările candidate. Cu toate că în această teză am prezentat mai multe studii de caz, portrete de state care, datorită unor condiții structurale, istorice, politice sau chiar economice, ar putea constitui un model viabil, funcțional pentru o eventuală înființare a unei organizări administrativ-teritoriale mezoscalare în România, totuși suntem convinși că nu există nici o rețetă universală pentru descentralizare, un model deja existent care să fie ușor adaptabil cazului de față. De fapt, fiecare stat are caracteristici distincte care au evoluat de-a lungul a sute sau chiar mii de ani, încorporate în structura spațiului geografic. Privind din această perspectivă, fiecare țară are propria geografie, care necesită un model unic de organizare spațială. Este adevărat însă că putem învăța și implementa unele elemente din experiențele europene.

Obiectivul principal celui *de-al treilea pilon* a fost să prezentăm o **analiză aprofundată cu privire la procesul de regionalizare și al guvernancei teritoriale**

multiscalare în România de la stabilirea primelor semne de organizare administrativ-teritorială a statului națiune român până la România prezentă. Direcția fundamentală de cercetare a fost una holistică, istorico-geografică, aleasă nu aleatoriu, ci pentru că discursurile recente asupra construirii regiunilor în România au neglijat în mare măsură moștenirea trecutului, precum și în unele cazuri, modelele funcționale de organizare statală din trecut. Ca rezultat al acestei analize, putem concluziona că, având în vedere funcția, precum și relația sa față de elita conducătoare, organizarea la nivel mezoscalar din România a trecut printr-un proces de dezvoltare în trei faze distincte.

- I. Faza de *consolidare națională* este caracteristică epocii construirii națiunii române care se suprapune temporal perioadei începând cu înființarea primului stat român, pe parcursul întregii perioade interbelice, până la căderea țării în sfera de influență sovietică. În această perioadă însă, este recunoscut faptul că inițiativele locale, de jos în sus, precum și stabilirea autonomiei locale și principiile descentralizării sunt indispensabile pentru dezvoltarea armonioasă a statului. Cu toate acestea, opinia larg răspândită în rândul elitei conducătoare, conform căreia eliberarea energiilor locale ar putea pune capăt unității cu greu desăvârșite, a împiedicat orice abordare serioasă a problemei constituirii unui nivel regional. Această abordare a fost devenit mai puternică mai ales după primul război mondial când, câștigând o cantitate semnificativă de teritoriu și populație, România a devenit o țară mult mai eterogenă, cu disparități socio-economice semnificative și cu o diversitate de minorități. Regiunile, chiar dacă au existat, au fost interpretate mai mult ca agenți subordonați centrului, în numele consolidării naționale și a controlului teritorial.
- II. Odată cu apariția regimului comunist a apărut și o nouă elită conducătoare, care a trebuit să-și consolideze puterea în provincii. Prin urmare, faza de consolidare națională a fost înlocuită cu una de consolidare a puterii, caz în care regiunile au fost interpretate ca un cadru pentru consolidarea puterii noii elite conducătoare în provincii. Orice conexiune la structura județeană interbelică a fost respinsă, granițele au fost redesenat și toponimele au fost schimbate. Ca rezultat, au fost contituite pseudo-regiuni de tip sovietic în principal cu rolul de a sprijini în mod direct implementarea politicilor de stat și de partid la nivel local.
- III. După revoluția din 1989, tranziția socio-economică a zguduit de jos în sus structura spațială a României. Economia planificată centralizat s-a prăbușit, iar ca urmare a schimbărilor sistematice au dispărut structurile centrale de redistribuire a bogăției

și de egalizare regională. În acest haos, a devenit evident faptul că sistemul administrativ actual nu poate face față provocărilor secolului XXI, mai ales dacă luăm în considerare faptul că structura administrativă actuală la nivel de județ este o moștenire a unui trecut foarte diferit, originar din 1968. Astfel, în fața integrării în Uniunea Europeană, a necesității de a formula o politică regională în acord cu cea a Uniunii Europene, precum și adoptarea acquis-ului comunitar, România a intrat într-o nouă etapă. Acest lucru a venit ca urmare a unor condiții impuse de Uniunea Europeană, însă, de asemenea, ca o recunoaștere internă a necesității de a moderniza administrația de stat.

În cadrul celui de-al patrulea pilon, am efectuat o analiză exploratorie cu privire la principalele așteptări ale societății românești cu privire la o posibilă reformă administrativ-teritorială. Pentru a percepe pulsul societății am analizat (utilizând un mix de instrumente calitative și cantitative indirecte) un set semnificativ de date asupra a două consultări publice la nivel național, mai multe anchete publice, și am efectuat și propriul nostru sondaj cu privire la acest subiect. În general, putem concluziona că discursul public este caracterizat în mare măsură de superficialitate și polarizare. Chiar dacă ar părea că există un sprijin semnificativ pentru reorganizarea administrativ-teritorială a statului, totuși, ca urmare a abordării superficiale a guvernului, luarea deciziilor ad-hoc, precum și lipsa unei propuneri concrete, discursul public este reprezentat în principal de diviziune și ambiguitate cu privire la conținutul efectiv și abordarea unei astfel de inițiative. Având în vedere argumentele aduse *în favoarea și împotriva* regionalizării în România, putem concluziona că principalele teme care preocupă societatea sunt legate în principal de starea generală a economiei, de deficiențele care provin dintr-o administrație supracentralizată și extrem de birocratică, fapt care este privit ca în mare parte responsabil pentru gestionarea incorectă a fondurilor naționale și ale Uniunii Europene. Având în vedere sprijinul public semnificativ pentru reformă, nu este surprizător faptul că, dezbateră publică a fost dominată în cea mai mare parte de argumentele pozitive, avantajele aduse în favoarea procesului. În general, regionalizarea este privită ca un proces care, printre consecințele sale, ar determina mai mult decât redesenarea hărții administrative, aducând o influență pozitivă asupra dezvoltării socio-economice, precum și funcționarea generală a statului însuși. Punctul de vedere comun este faptul că regionalizarea ar aduce deciziile mai aproape de cetățeanul de rând, ar rezulta în descentralizare, reducerea birocrăției, ar contribui la eficientizarea administrației publice și ar constitui un cadru propice de reducere a disparităților. Pe de altă parte însă, regionalizarea este văzută de asemenea ca un dezavantaj,

ca un proces care ar avea ca rezultat creșterea disparităților, fragmentarea teritorială, o continuă consolidare a relațiilor centru-periferie și marginalizarea generală a zonelor rurale.

Deși inițial obiectivul principal al celui de-*al cincilea pilon* a fost de a elabora un model multi-dimensional, un posibil scenariu de reorganizare administrativ-teritorială a României, având în vedere multitudinea de propuneri și modele care au apărut în perioada elaborării acestei teze, a devenit evident, încă de la început că, datorită naturii și complexității problemei, nu putem oferi o soluție finală, un model ușor adaptabil pentru România. Astfel, în cadrul celui de-al cincilea pilon, în loc să nominalizăm modele geografice optime pentru regionalizarea României, **am prezentat în principal posibile abordări științifice pentru reorganizarea administrativ-teritorială a statului.** Motivația pentru această abordare a constat în faptul că nu există nici o definiție supremă pentru noțiunea de regiune, diferitele abordări și selectarea diferitelor criterii conducând la o varietate de construcții regionale. Prin urmare, neexistând un model perfect, succesul pe termen lung al oricărei propuneri rămâne, în esență, în mâinile factorilor de decizie politică. În acest sens, am dori să subliniem încă o dată că, noi nu subestimăm rolul unei structuri spațiale optime din perspectivă geografică, dar împărtășim părerile unui grup tot mai mare de cercetători și practicieni în elaborarea politicilor care subliniază efectul benefic al unei administrații publice simplificate, eficiente, cu structură instituțională matură și buna guvernare globală cu efecte pozitive nu numai asupra creșterii economice, ci și inovării, antreprenoriatului, sănătății, bunăstării, reducerii sărăciei, precum și cu privire la impactul Politicii de Coeziune. În același timp, experiența europeană a demonstrat foarte bine că, contrar discursului oficial din România, regionalizarea statului nu va determina în mod necesar o implementare a politicii de coeziune europene cu mai mult succes, adică o rată de absorbție financiară mai mare. De exemplu, Italia și Spania sunt state regionalizate, dar se încadrează în același grup cu majoritatea țărilor din Europa Centrală și de Est, cele mai performante state fiind cele cu un sistem administrativ mult mai simplificat, descentralizat și cu o înaltă calitate a guvernării. În cazul României, existența unui sistem administrativ extrem de centralizat și birocratic cu capacitate administrativă redusă, adăugată la problema corupției, precum și lipsa de resurse umane calificate corespunzător, pot fi considerate ca fiind principalele blocaje în punerea în aplicare a Politicii de Coeziune a Uniunii Europene.

Având în vedere rezultatele prezentate mai sus, putem concluziona că în regiunile României există într-adevăr un impuls semnificativ, un sprijin real în rândul societății pentru o mai largă descentralizare, pentru ‘aducerea deciziilor mai aproape de cetățeanul de rând’. Cu toate acestea, ar trebui să subliniem faptul că, deși au existat precedente istorice în care nivelul regional a avut semne de constituire, în realitate de cele mai multe ori datorită circumstanțelor

descrise mai sus, organizarea administrației de stat din România a evoluat în jurul tradiției napoleoniene reprezentată de un centralism puternic. În aceste condiții, chiar dacă au existat, regiunile au avut un grad de autonomie foarte limitat și au fost în mare parte subordonate autorităților centrale. Această cale de dezvoltare a nivelului mezoscalar nu poate fi omisă din discursurile politice și academice din zilele noastre, pentru că această moștenire istorică influențează chiar și în prezent caracteristicile de organizare a administrației de stat. În ceea ce privește considerațiile viitoare, este evident că noțiunea de regiune va reveni în discursul politic și, în acest sens, cea mai interesantă întrebare este cum vor evolua caracteristicile spațiale ale României și ce fel de procese de regionalizare va alege societatea. Având în vedere tradiția centralistă puternică din România, precum și datorită obligațiilor existente către Uniunea Europeană este foarte foarte probabil că orice tendință viitoare în direcția reorganizării statului va înclina spre păstrarea situației existente (status quo), deoarece aceasta este cea care prezintă cele mai mici costuri și riscuri de conflict.

Referințe bibliografice (*al întregii teze de doctorat*)

- *** (1873): A Magyar Szent Korona Országainak Helységnevtára. Országos Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. Budapest. available online <<http://konyvtar.ksh.hu/>>, [14 September 2014]
- *** (1877): A Magyar Szent Korona Országainak Helységnevtára. Országos Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. Budapest. available online <<http://konyvtar.ksh.hu/>>, [14 September 2014]
- *** (1913): A Magyar Szent Korona Országainak Helységnevtára. Országos Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. Budapest. available online <<http://konyvtar.ksh.hu/>>, [14 September 2014]
- *** (1997) Green Paper. Regional Development Policy in Romania. Government of Romania–European Commission. Bucharest.
- *** (2003), Regulation No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 on the establishment of a common classification of territorial units for statistics (NUTS), Official Journal of the European Union, available online <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:154:0001:0041:EN:PDF>>, [18 August 2014].
- *** (2003): A Europe of Regions: Strategies and Prospects for EU Enlargement. European Union – Committee of Regions. Brussels. available online <<http://cor.europa.eu/en/Archived/Documents/2bf49a51-7cae-44e1-8440-9e977fb28497.pdf>>, [Accessed 14 September 2013].
- *** (2004): Strengthening regional and local democracy in the European Union. European Union – Committee of Regions. Brussels. Available online <<http://cor.europa.eu/en/Archived/Documents/a48fd18e-166e-459d-bea7-b430fe793bb4.pdf>>, [Accessed 14 September 2013].
- *** (2011): A plain guide to the Localism Act. Department of Communities and Local Government. Government of the United Kingdom. Available online <https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/5959/1896534.pdf>, [Accessed 14 September 2013].
- *** (2011): Territorial Agenda of the European Union 2020: Towards an Inclusive, Smart and Sustainable Europe of Diverse Regions. Available online <http://www.nweurope.eu/media/1216/territorial_agenda_2020.pdf>, Accessed on 2 July 2016.
- *** (2012) Consolidated Version of the Treaty on the Functioning of the European Union. Official Journal of the European Union, C 326, 26.10.2012, available online <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>>, [27 August 2014].
- *** (2012), Commission Regulation No 1046/2012 of November 2012 on implementing Regulation (EC) No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council on the establishment of a common classification of territorial units for statistics (NUTS), as regards the transmission of the time series for the new regional breakdown, Official Journal of the European Union, available online, <http://www.stat.si/doc/reg/NUTS_1046_2012_EN.pdf>, [18 August 2014].
- *** (2012), EU funds absorption in Romania: A funding obsession, The Economist – Eastern approaches, 5 June 2012, available online <<http://www.economist.com/blogs/easternapproaches/2012/06/eu-funds-absorption-romania>>, [27 August 2014].
- *** (2012): Division of Powers between the European Union, the Member States and Regional and Local Authorities. European Union – Committee of Regions. Brussels. Available online <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/division_of_powers/division_of_powers.pdf>, [14 September 2013]
- *** (2014), Resolution of the Committee of the Regions on the Charter for Multilevel Governance in Europe, CoR, RESOL-V-012, 2014, available online <<http://cor.europa.eu/en/activities/governance/Documents/mlg-charter/en.pdf>>, [27 August 2014].

*** Cercul de Studii al Partidului Național-Liberal (1921): Ante-proiect de lege generală pentru descentralizarea administrativă. Ante-proiect de lege județeană: cu o introducere de Dimitriu, C., D., și o expunere de motive de Niculescu, D., I. Imprimeriile "Independența". București.

*** Comisia Centrală (1860): Proiectu de Constituțiunea pentru Principatele Unite ale României. Tipografia Națională a lui Iosif Romanov et C-nie. București.

*** Ministerul de Interne (1931): Proiecte de organizare administrativă. Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Națională. București.

*** (2011): The Territorial State and Perspectives of the European Union. 2011 update. Background document for the Territorial Agenda of the European Union 2020. Available online <[http://regionalispolitika.kormany.hu/download/8/fa/00000/Territorial%20State%20and%20Perspectives%20of%20the%20EU%20\(TSP\).pdf](http://regionalispolitika.kormany.hu/download/8/fa/00000/Territorial%20State%20and%20Perspectives%20of%20the%20EU%20(TSP).pdf)>, Accessed on 12 January 2016.

*** (2012) Consolidated Version of the Treaty on the Functioning of the European Union. Official Journal of the European Union, C 326, 26.10.2012, available online <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>>, [27 August 2014].

*** (2014): Investment for jobs and growth. Promoting development and good governance in EU regions and cities. Sixth report on economic, social and territorial cohesion. Available online <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion6/6cr_en.pdf>, Accessed on 12 January 2016

*** (2016): What is corruption? Transparency International. Available online <<https://www.transparency.org/what-is-corruption/>>, [20 August 2016].

*** Anteproiect de lege generală pentru descentralizarea administrativă. Anteproiect de lege județeană (1921), întocmite de Cercul de Studii al Partidului Național Liberal, cu o introducere de C. D. Dimitriu și o expunere de motive de Dimitrie I. Niculescu, Imprimeriile „Independența, București.

*** Committee of the Regions (2009): The White Paper on multi-level governance. Available online <<http://cor.europa.eu/ro/activities/governance/Pages/white-pape-on-multilevel-governance.aspx>>, Accessed on 12 January 2016.

*** Diercke International Atlas 2010. Westermann. More information <<http://www.diercke.com/>>, Accessed on 12 January 2016.

*** European Commission (06-07/2009): Standard Eurobarometer 71. Available online <<http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/PublicOpinion/index.cfm/General/index>>, Accessed on 12 January 2016.

*** European Commission (10-11/2004): Standard Eurobarometer 62. Available online <<http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/PublicOpinion/index.cfm/General/index>>, Accessed on 12 January 2016.

*** European Commission communicates, Response of Algirdas Šemeta on behalf of the Commission on Romania's regionalisation process, 15 July 2013, available online, <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2013-008653+0+DOC+XML+V0//EN&language=en>>, [18 August 2014].

*** L432/2009, Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.315/2004 privind dezvoltarea regională în România cu modificările și completările ulterioare, 02 September 2009, available online <http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck.proiect?cam=1&idp=14254>, [18 August 2014].

*** Memorandumul din 1938 adresat de Iuliu Maniu, regelui Carol al II-lea. Available online <<http://www.clujtoday.ro/2012/02/28/memorandumul-din-1938-adresat-de-iuliu-maniu.html>> [14 September 2014]

***Open data portal of the French Government. Available online <<https://www.data.gouv.fr/fr/>>, [Accessed 26 March 2016]

***Proiect de lege pentru organizarea administrațiunii locale. Arhivele Naționale ale României. Fond: Ministerul de Interne, dosar 385/1922.

***Special section on the regionalisation-decentralisation process in Romania, on the webpage of the Romanian Ministry for Regional Development and Public Administration, <<http://regionalizare.mdrap.ro/>>, [27 August 2014].

Academia Advocacy (2012): 'Regionalizing Romania – Why?' public debate materials. The collected depositions from the debate, supporting materials, as well as the official motivation and bibliography is available online <<http://advocacy.ro/audiere/audierea-publica-regionalizarea-romaniei-de-ce>>, Accessed on 2 July 2016.

Academia Advocacy (2013): 'Regionalizing Romania – between threats and opportunities' public debate materials. The collected depositions from the debate, supporting materials, as well as the official motivation and bibliography is available online <<http://advocacy.ro/audiere/audiere-publica-regionalizarea-romaniei-intre-pericole-si-opportunitati>>, Accessed on 2 July 2016.

Acemoglu, D., Robinson, J. (2012): *Why Nations Fail: the origins of power, prosperity and poverty*. New York. Crown Publishers.

Agepress (2013), Viceprim-ministrul Liviu Dragnea discută la Tulcea despre descentralizare și regionalizare, 24 May 2013, available online, <<http://www.agerpres.ro/politica/2013/05/24/viceprim-ministrul-liviu-dragnea-discuta-la-tulcea-despre-descentralizare-si-regionalizare-18-07-54>>, [18 August 2014].

Agnew, J. (2001): Regions in revolt. In *Progress in Human Geography*, 25(1), pp. 103-110.

Agnew, J., Duncan S. J. (2011): *The Wiley-Blackwell Companion to Human Geography*. Blackwell Publishing. Oxford.

Alianța România Dreaptă (2012): *Repornește România: Program de guvernare 2013-2016*. available online, <http://194.88.149.157/a4/3b/50/52/default_223124205352.pdf?c=602f9a84bd9a6084ffb0bc1e8fd7577>, [18 August 2014].

Allen, J., Cochrane, A. (2007): Beyond the Territorial Fix: Regional Assemblages, Politics, and Power. In *Regional Studies*, 41(9), pp. 1161-1175.

Allen, J., Massey, D., Cochrane, A. (1998): *Rethinking the region*. Routledge. London.

Alliès, P., Négrier, E., (2015): *Regionalization in France: a resistible accomplishment*. Assembly of European Regions Study on Regionalism – Country Report. Available online <<http://aer.eu/study-on-regionalisation-20142015/>>, [Accessed 26 March 2016]

Argetoianu, C. (1923): *Problema Constituțională. "Poporul"* Institut de Arte Grafice, Librărie și Editura. București.

Bache, I., Flinders, M. eds. (2004) *Multi-level Governance*. Oxford. Oxford University Press.

Bailly, A. (1998): The Region: A basic Concept for understanding local Areas and Global Systems. In *European Journal of Geography*. Available online <<https://cybergeog.revues.org/333>>, Accessed on 17 November 2015.

Bairoch, P. (1976): Europe's Gross National Product: 1800–1975. In *Journal of European Economic History*, 5(2).

Bajtalan, H (2016): What could we've done differently? Lessons from the 2007–2013 MFF in Romania. New Ideas and New Generations of Regional Policy in Eastern Europe Conference. Institute for Regional Studies, Centre for Economic and Regional Studies, Hungarian Academy of Sciences. 7-8 April 2016. Pécs, Hungary. Available online <http://www.rkk.hu/rkk/conference/2016/new_ideas/section_b/Bajtalan.pdf>, [20 August 2016].

Bajtalan, H. (2011): A Gyergyói-medence: egy kis földrajzi bevezető. In: Markó, B.,–Sárkány-Kiss, E. (eds.): *A Gyergyói-medence: egy mozaikos táj természeti értékei*, pp. 9-24. Presa Universitară Clujeană. Cluj-Napoca.

Bajtalan, H. (2012): Székelyföld, mint régió? Egy esetleges Székelyföld területi-közigazgatási egység felvázolása: okok, előzmények, lehetőségek, vélemények a múlt, a jelen és a jövő tükrében. Msc. Dissertation. Babeş-Bolyai Univeristy. Cluj-Napoca.

Bajtalan, H. (2013): A regionalizáció folyamata Romániában: 1859–2013, Erdélyi Társadalom, 9(2), pp. 67-84.

Bajtalan, H. (2013): A székektől a fejlesztési régióig: Székelyföld közigazgatás-története és közigazgatás-történeti atlasza. BSc. Dissertation Babeş-Bolyai Univeristy. Cluj-Napoca.

Bajtalan, H. (2014): Székelyföld, mint régió, Egy esetleges területi-közigazgatási átszervezés margójára, PhD Konferencia 2014, Balassi Intézet – Márton Áron Szakkollégium, Szeged.

Bakk, M. (2004): Az autonómia-tervek két szakasza Erdélyben 1989 után, Magyar Kisebbség, 9(1-2), pp. 39-60, available online <http://www.jakabffy.ro/magyarkisebbsseg/pdf/2004_1-2_03_bakk.pdf>, [27 august 2014]

Baldersheim, H., Rose, E. L. (2010): Territorial Choice: The Politics of Boundaries and Borders. Palgrave Macmillan. London.

Bănărescu, P., Borza, Al., Buşniţă, Th., Călinescu, R., Celan, M., Conea, I., Coteţ, P., Demidovici, I. A., Diaconu, C., Dumitrescu, S., Dumitrescu, V., Florea, N., Fridland, V. M., Giştescu, P., Herbst, C., Iancu, M., Lăzărescu, D., Martiniuc, C., Morariu, T., Oleinikov, I. N., Oncescu, N., Panait, I., Paşcovschi, S., Paucă, A., Puşcariu-Soroceanu, P. E., Rădulescu, I., Savu, Al., Sîrcu, I., Stoenescu, Şt. M., Ujvári, I. (1960): Monografia Geografică a Republicii Populare Romîne. Bucureşti. Academia Republicii Populare Romîne, Institutul de Geologie şi Geografie – Academia de Ştiinţe a U.R.S.S., Institutul de Geografie. Editura Academiei Republicii Populare Romîne.

Barna, R. C. (2012): Regiuni în State Federale. Editura Fundaţiei pentru Studii Europene. Cluj-Napoca.

Barnes, T. J. (2011): From Region to Space Part I. In Agnew, J., Duncan, J. S. eds. The Wiley–Blackwell Companion to Human Geography. Chichester. John Wiley & Sons Ltd.

Barraclough, G., Stone, N. (1992): The Times Atlasz Világtörténelem. Akadémiai Kiadó. Budapest.

Baun, M., Marek, D. (2006): Regional Policy and Decentralization in the Czech Republic, In Regional and Federal Studies 16(4), pp. 409-428. Routledge.

Benedek, J. (2001): A társadalom térbelisége és térszervezése. Kolozsvár. Risoprint.

Benedek, J. (2004): Amenajarea teritoriului şi dezvoltarea regională. Cluj-Napoca. Presa Universitară Clujeană.

Benedek, J. (2006): Területfejlesztés és regionális fejlődés. Kolozsvár. Egyetemi Kiadó (Presa Universitară Clujeană).

Benedek, J. (2009): The Emergence of New Regions in Transition Romania, In Scott, J. ed. De-coding New Regionalism: Shifting Socio-political Contexts in Central Europe and Latin America, Ashgate, Cornwall.

Benedek, J. (2015): A társadalom térbelisége és térszervezése. A romániai regionális egyenlőtlenségek társadalomföldrajzi vizsgálata. Kolozsvár. Egyetemi Műhely Kiadó – Bolyai Társaság.

Benedek, J., Bajtalan H. (2015): Recent Regionalization Discourses and Projects in Romania with Special Focus on the Székelyland. In Transylvanian Review of Administrative Sciences, 44, pp. 23-41. Available online <<http://rtsa.ro/tras/index.php/tras/article/view/423>>, [20 August 2016].

Benedek, J., Kurkó, I. (2010a): Evoluţia şi caracteristicile disparităţilor teritoriale din România, In: Benedek, J., Bakk, M. (ed.) Politica regională în România, pp. 77 – 120. Iaşi. Editura Polirom.

Benedek, J., Kurkó, I. (2010b): The Evolution of Regional Economic Disparities in Romania. In Transylvanian Review, 19(S4), pp.143-158.

Benedek, J., Török, I., Máthé, Cs. (2013): Dimensiunea regională a societăţii, diversitatea etnoculturală şi organizarea administrativ-teritorială în România. Cluj-Napoca. Institutul Pentru Studiarea Problemelor Minorităţilor Naţionale.

- Benz, A., Fürst, D., Kilper, H., Rehfeld, D. (2001): *Regionalization: Theory, practice and prospects in Germany*. Swedish Institute for Regional Research. Stockholm.
- Benz, A., Zimmer, Ch. (2010): *Germany: varieties of democracy in a federal system*. In Hendriks, F., Lidström, A., Loughlin, J. (eds.): *The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe*. Oxford University Press. New York.
- Berariu, C. (1922): *Noua constituție a României. Reflexiuni și ante-proiect*. Extras din "Arhiva pentru drept și politică". Institutul de arte grafice și editura "Glasul Bucovinei". Cernăuți.
- Berg, E. (1981): *Accelerated Development in Sub-Saharan Africa: A Plan for Action*. Washington. The World Bank. Available online <<http://documents.worldbank.org/curated/en/702471468768312009/pdf/multi-page.pdf>>, [19 August 2016].
- Bevir, M. ed. (2007): *Encyclopedia of Governance*. Thousand Oaks (USA) and London (UK). SAGE Publications.
- Bevir, M. ed. (2011): *The SAGE Handbook of Governance*. Thousand Oaks (USA) and London (UK). SAGE Publications.
- Blaga, I. (1979) *Populația activă a României*. București. Editura Politică.
- Blaga, L. (1969): *Trilogia Culturii*. Editura pentru Literatură Universală. București.
- Bognár, Z. (2006): *Romániai magyar autonómiakonceptiók. Az 1989 és 2006 között kidolgozott törvénytervezetek*, In Bognár, Z., Egry, G., Fejtő, F., Ludassy, M., Salat, L., *Autonómia, liberalizmus, szociáldemokrácia*. Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, Budapest, available online <<http://adatbank.transindex.ro/belso.php?alk=48&k=5>>, [27 august 2014].
- Boia, L. (2001): *History and Myth in Romanian Consciousness*, Central European University Press, Budapest.
- Boia, L. (2012): *România țară de frontieră a Europei*. Humanitas. București.
- Boijmans, P. (2014): *Administrative Capacity Building linked to the management of ESI Funds*. Open Days 2014 European Week of Regions and Cities – RSA University Master Class. 6-9 October 2014. Brussels. Belgium.
- Boilă, R. (1921): *Anteproiect de constituție pentru statul român întregit: cu o scurșă expunere de motive*. Tipografia Națională. Cluj.
- Boilă, R. (1929): *Organizația administrației locale*. Fundația Culturală Regele Mihai. București.
- Boilă, R. (1931): *Studiu asupra reorganizării statului român întregit: cuprinde un anteproiect de constituție cu o scurșă expunere de motive*. Tipografia Națională Societate Anonimă. Cluj.
- Bondar, F. (2014): *Quality of Government and Decentralization in Romania*. In *International Review of Social Research*, 4(1), pp. 5-25. Available online <http://www.irsr.eu/issue10/02_Bondar_p5-25.pdf>, [20 August 2016].
- Bordaș, G. (1929): *Afară cu regățenii?* Tipografia "Cartea Românească din Cluj". Cluj.
- Borrás-Alomar, S., Christiansen, T., Rodríguez-Pose, A. (1994): *Towards a 'Europe of the Regions'? Visions and Reality from a Critical Perspective*. In *Regional Politics and Policy*, 4(2), pp. 1-27. Available online <<http://www.urenio.org/wp-content/uploads/2010/02/Towards-Europe-of-the-Regions.pdf>>, Accessed on 12 January 2016.
- Bottoni, S. (2008): *Sztálin a székeleyknél. A Magyar Autonóm Tartomány története (1952-1960)*. Pro-Print Kiadó. Csíkszereda.
- Bozzani-Franc, S., L'Hostis, A. (2010): *Accessibility measures for assessing urban competitiveness*. In *ESPON Future Orientations for Cities (FOCI) Final Scientific Report*. pp. 130. Available online <https://www.espon.eu/export/sites/default/Documents/Projects/AppliedResearch/FOCI/FOCI_FinalReport_ScientificReport-r.pdf>, [19 August 2016].

- Brucker, B. (2005): Regionális reformok Olaszországban. In Pálné Kovács, I. (szerk.): Regionális reformok Európában. IDEA. Budapest.
- Brunazzo, M., Piattoni, S. (2010): Italy: the subnational dimension to strengthening democracy since the 1990s. In Hendriks, F., Lidström, A., Loughlin, J. (eds.): The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe. Oxford University Press. New York.
- Brusis, M. (2005): The Instrumental Use of European Union Conditionality: Regionalization in the Czech Republic and Slovakia. In *East European Politics and Societies*, 19(2), pp. 291-316.
- Bucur, C. (2012): Organizarea administrativ-teritorială a României între tradiție istorică, dictat politic, sincronism european, decizie administrativă și analiză științifică. *Urbanismul serie nouă*, 11, pp.50-56. Registrul Urbaniștilor din România. București.
- Bull, A. (1999): Regionalism in Italy. In Wagstaff, P., (ed.), *Regionalism in the European Union*, Intellect Books, Portland.
- Bulpitt, J. (1983): *Territory and Power in the United Kingdom: An Interpretation*. Manchester University Press. Manchester.
- Butt Philip, A. (1999): Regionalism in the United Kingdom. In (1999), *Regionalism in the European Union*, Intellect Books, Portland.
- Călinescu, A. (1938): Spiritul noului regim administrativ. In: *Enciclopedia României*. Vol. II. pp.3-5. Imprimeria Națională. București.
- Capello, R. (2009): Christaller, W. In Kitchin, R., Thrift, N. eds. *International Encyclopedia of Human Geography*. Amsterdam – Oxford. Elsevier. pp. 84-85.
- Caramani, D. (2003): State Administration and Regional Construction in Central Europe: A Comparative-Historical Perspective. In Keating, M. (ed.): *The Regional Challenge in Central and Eastern Europe. Territorial Restructuring and European Integration*. Presses Interuniversitaires Européennes. Brussels. pp. 21-51.
- Cardona, F. (1998): *European Principles for Public Administration*. SIGMA papers 27. CCNM/SIGMA/PUMA (99) 44/REV 1. OECD. Paris.
- Charmaz, K. (2006): *Constructing Grounded Theory*. SAGE Publications. London.
- Charron, N., Dijkstra, L., Lapuente, V. (2012): Regional Governance Matters: A Study on Regional Variation in Quality of Government within the EU. In *Regional Policy Working Papers*, WP 01/2012. European Commission. Available online <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/work/2012_02_governance.pdf>, [20 August 2016].
- Charron, N., Dijkstra, L., Lapuente, V. (2014): Regional governance matters: quality of government within European Union member states. In *Regional Studies*, 48(1), 68-90.
- Charron, N., Dijkstra, L., Lapuente, V. (2015): Mapping the Regional Divide in Europe: A Measure for Assessing Quality of Government in 206 European Regions. In *Social Indicators Research*, 122(2), 315-346.
- Claval, P. (1998): *An Introduction to Regional Geography*. Oxford. Wiley–Blackwell.
- Coats, L., Farooq, N. M. (2003): Regionalism in the Era of the New Deal. In Crow, L. Ch. ed. *A Companion to the Regional Literatures of America*. Malden. Blackwell Publishing. pp. 74-92.
- Cocean, P. (2010): *Geografie regională*. Cluj-Napoca. Presa Universitară Clujeană.
- Cocean, P. (2011): 'Țările': regiuni geografice și spații mentale. Cluj-Napoca. Presa Universitară Clujeană.
- Cocean, P., Filimon, L. (2013): 'Țările' din România ca teritorii de proiect. Cluj-Napoca. Presa Universitară Clujeană.

- Coffey, A. (2014): *Analysing Documents*. In Flick (ed.): *The SAGE Handbook of Qualitative Data Analysis*. SAGE Publications. London. pp. 367-380.
- Cole, A. (2010): *France: between centralization and fragmentation*. In Hendriks, F., Lidström, A., Loughlin, J. (ed.): *The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe*. Oxford University Press. New York.
- Colino, C., Pino, E. (2010): *Spain: the consolidation of strong regional governments and the limits of local decentralization*. In Hendriks, F., Lidström, A., Loughlin, J. (eds.): *The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe*. Oxford University Press. New York.
- Committee of Regions – European University Institute (2008): *Study on the Division of Powers between the European Union, the Member States, and Regional and Local Authorities*. Available online <<http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/Study-Division-Powers/Study-Division-Powers-EN.pdf>>, [Accessed 26 March 2016]
- Conea, I. [1938] (2012): *Sugestii și indicații geo-istorice pentru numirea și determinarea marilor unități administrative ale României*. In *Urbanismul serie nouă*, 11, 10-20. Registrul Urbaniștilor din România. București.
- Constitutional Court of Romania, Decision No 1 from 10 January 2014, available online, <http://www.ccr.ro/files/products/Decizia_1-2014.pdf>, [18 August 2014].
- Consultative Council for Regionalisation (CONREG), (2013a), *Fundamentele Procesului Actual de Regionalizare în România*, available online <<http://cursdeguvernare.ro/wp-content/uploads/2013/05/Raport-CONREG-I-final.pdf>>, [18 August 2014].
- Consultative Council for Regionalisation (CONREG), (2013b), *Disparități și fluxuri în fundamentarea social-economică a regionalizării administrative a României*. Consiliul Consultativ pentru Regionalizare, available online, <<http://www.regionalizare.mdrap.ro>>, [27 August 2014].
- Cope, M. (2010): *A History of Qualitative Research in Geography*. In DeLyser, D., Herbert, S., Aitken, S., Crang, M., McDowell, L. (eds.): *The SAGE Handbook of Qualitative Geography*. SAGE Publications. London.
- Council of Europe (1983): *European Regional / Spatial Planning Charter – Torremolinos Charter*. Available online <http://www.coe.int/t/dgap/localdemocracy/cemat/VersionCharte/Charte_bil.pdf>, Accessed on 2 July 2016.
- Covășnianu, A. (2011): *Regiunile de dezvoltare în România europeană. Între deziderat politic și realitate teritorială*. Doctoral dissertation. Alexandru Ioan Cuza University. Iași.
- Crawshaw, R. (2013): *Politics, Economics, and Perception in Regional Construction*, *Regional Studies*, 47(8), pp. 1177-1179.
- Cristea, M. (2013): *Aplicații ale teoriilor și conceptului de pol de creștere în România*. Teză de doctorat. Cluj-Napoca. Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Geografie.
- Csák, L. (2011): *A területi tervezés elméleti alapjai és alkalmazásának feltételei Romániában*. Doctoral dissertation. University of Pécs. Pécs.
- Csák, L. (2013): *Bukfencretorika*, *Transindex*, 19 May 2013, available online <<http://itthon.transindex.ro/?cikk=20331>>, [27 August 2014]
- Csepeli, G. (1997): *National Identity in Contemporary Hungary*. Columbia University
- Cucu, V., Iordan, I., Dumitru, A. (1984): *Geografia României*. Vol III. *Geografia umană și economică*. Editura Academiei R.S.R. București.
- Cvijić, J. [1918] (2012): *La Peninsula Balcanica*. Università degli Studi di Trieste. Trieste. Available online <<http://www2.units.it/labgeo/balkan.rtf>> [Accessed 24 April 2013].
- Cziprián-Kovács, L., Kozma, Cs. eds. (2003): *Erdély közigazgatás-története. "Pro Scientia Administratica"* Tudományos Társaság. Sepsiszentgyörgy.
- Dăianu, D. (1999): *Transformarea ca proces real: de la comandă la piață*. București. I.R.L.I.

- Dăianu, D., Vrânceanu, R. (2002): România și Uniunea Europeană. Inflație, balanța de plăți, creștere economică. Iași. Polirom.
- De Mauro, T. (1963): Storia linguistica dell'Italia unita. Laterza. Bari.
- Deas, I., Pugalis, L. (2014): Regionalism in the United Kingdom. Assembly of European Regions Study on Regionalism – Country Report. Available online <<http://aer.eu/study-on-regionalisation-20142015/>>, [Accessed 26 March 2016]
- Deletant, D. (2006): Romania under communist rule. Civic Academy Foundation. Bucharest.
- Democratic Alliance of Hungarians in Romania (Hungarian: Romániai Magyar Demokrata Szövetség) (2012), bizalom, biztonság, jövő: Parlamenti választási program 2012–2016, IDEA Nyomda, Kolozsvár.
- Democratic Alliance of Hungarians in Romania (Hungarian: Romániai Magyar Demokrata Szövetség) (2013), România gazdasági fejlődését fékezik a jelenlegi fejlesztési régiók, available online, <http://rmdsz.ro/uploads/news/attachements/Regionalizacio_szakmai_ervek.pdf>, [28 August 2014].
- Dexia – Council of European Municipalities and Regions (2011): EU subnational governments – 2010 key figures. Available online <<http://www.ccre.org/docs/Nuancier2011Web.EN.pdf>>, [Accessed 15 February 2016]
- Digi24 (2013), Raport de Țară, TV Programme, available online, <<http://raportdetara.digi24.ro/>>, [28 August 2014].
- Dittmer, J. (2010): Textual and Discourse Analysis. In DeLyser, D., Herbert, S., Aitken, S., Crang, M., McDowell, L. (eds.): The SAGE Handbook of Qualitative Geography. SAGE Publications. London.
- Djuvara, N. (2012) O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri. Humanitas. București.
- Dobre, A. M. (2010a), Romania: from historical regions to local decentralization via the unitary state, In. Hendriks, F., Lidström, A., Loughlin, J. ed., The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe, Oxford University Press, New York, pp. 685-713.
- Dobre, A. M. (2010b): Europeanization and new patterns of multi-level governance in Romania. In Southeast European and Black Sea Studies. Special edition: Europeanization and multi-level governance: EU cohesion policy and pre-accession aid in Southeast Europe, 10(1), pp. 59-70.
- Dobre, A.M. (2009): The Dynamics of Europeanisation and Regionalisation: Regional Reform in Romania. In Perspectives on European Politics and Society, 10(2), pp. 181-194.
- Donisă, I. (1977): Bazele teoretice și metodologice ale geografiei. București. Editura Didactică și Pedagogică.
- D'Orta, C. (2003): What Future for the European Administrative Space? EIPA, Maastricht. Available online <<http://www.eipa.nl/Publications/Summaries/03/WorkingPaper/2003w05.pdf>>, [Accessed 26 March 2016]
- Dövényi, Z. – Kiss, É. (2007): The Level of Economic Development and Regional Disparities in South Eastern Europe. In Kocsis, K. ed.: South Eastern Europe in Maps. Hungarian Academy of Sciences – Geographical Research Institute. Budapest, pp. 75-79.
- Dragoș, C.D., Neamțu, B. (2007): Reforming local public administration in Romania: trends and obstacles. In International Review of Administrative Sciences, 73(4), pp. 629-648.
- Dudek, M. (2005), EU Accession and Spanish Regional Development: Winners and Losers, Presses Interuniversitaires Européennes, Brussels.
- Dumitru, B. (2012a) Centralism or Autonomy? The Debate Regarding the Administrative Organization in Romania between 1918-1925. In Studia UBB Europaea, 57(2), pp.83-107.
- Dumitru, B. (2012b) Federalism and Regionalism in Romanian Political Thinking in the Interwar Period. In Studia UBB Europaea, 57(1), pp.15-36.

- Dumitru, B. (2012c) Modele privind organizarea administrativă a României în perioada interbelică. O perspectivă comparată. Doctoral dissertation. Babeş-Bolyai University, Faculty of European Studies. Cluj-Napoca.
- Dyson, K.E. (1980): *The State Tradition in Western Europe: a Study of an Idea and Institution*. Robertson. Oxford.
- Egyed, Á. (2006): *A székelyek rövid története a megtelepedéstől 1918-ig*. Pallas-Akadémia Könyvkiadó. Csíkszereda.
- Elekes, T. (2011), Székelyföld közigazgatás-földrajzi változásai a 13. századtól napjainkig, *Földrajzi Közlemények*, 135(4), pp.415-429.
- Elekes, T. (2012): Lehetne Székelyföld külön közigazgatás-fejlesztési régió? VI. Magyar Földrajzi Konferencia. Szeged. 1076-1088 pp. [<http://www.geo.szeged.hu/system/files/14Kiadvanyok/egyeb/MFK2012/Elekes%20Tibor.pdf>], letöltve 2012. október 31-én.
- Enrikin, N. (2011): Region and Regionalism. In Agnew, A. J., Livingstone, D. N. eds. *The SAGE Handbook of Geographical Knowledge*. London. SAGE Publications Ltd. pp. 344-357.
- European Commission – Committee on Spatial Development (1999): *European Spatial Development Perspective: Towards Balanced and Sustainable Development of the Territory of the European Union*. Available online <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/pdf/sum_en.pdf>, Accessed on 2 July 2016.
- European Commission (2008): *Green Paper on Territorial Cohesion: turning territorial diversity into strength*. Available online <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0616:FIN:EN:PDF>>, Accessed on 2 July 2016.
- Eurostat. Available online <<http://ec.europa.eu/eurostat>>, [19 August 2016].
- Expert Forum (2013): *Clientelismul politic în alocarea de fonduri către primării, în sifonarea de resurse din companii publice. Raport anual special*. Available online <<http://expertforum.ro/extra/harta-bugetelor/EFOR-rap-anual-2013.pdf>>, Accessed on 3 July 2016.
- Eyles, J., Smith, D. M. (1988): *Qualitative Methods in Human Geography*. Polity Press.
- Faludi, A. (2012): Multi-Level (Territorial) Governance: Three Criticisms. In *Planning Theory and Practice*, 13(2), pp. 197-211. Available online <http://81.47.175.201/flagship/attachments/Multi_level_Territorial_Governance_Three_Criticisms.pdf>, Accessed on 12 January 2016.
- Faragó, L. (2014): *Az európai területi politika eszközei a kohézió erősítésére*. Presentation held on the occasion of the 30th birthday of the Institute for Regional Studies of the Hungarian Academy of Sciences. The paper was presented in Budapest, at the Hungarian Academy of Sciences on the 20th of November 2014. Available online <http://www.rkk.hu/rkk/conference/2014/RKK30/farago_laszlo.pdf>, Accessed on 12 January 2016.
- Federal Statistical Office (Destatis). Available online <<https://www.destatis.de/EN/Homepage.html>>, [Accessed 26 March 2016]
- Filitti, I. C. (1929): *Despre vechea organizare administrativă a Principatelor Române*. Extras din "Revista de Drept Public" Anul IV, No. 2 [Extract from the Journal of Public Law 4(2)]. Fundația Culturală Regele Mihai I, Imprimeria. București.
- Flick ed. (2014): *The SAGE Handbook of Qualitative Data Analysis*. SAGE Publications. London.
- Flora, P., Kuhnle, S., Urwin, D. (1999): *State formation, nation-building and mass politics in Europe: the theory of Stein Rokkan*. Oxford. Oxford University Press.
- Forumul Civic al Românilor din Covasna, Haghita și Mureș (2008): *Alte argumente împotriva autonomiei pe criterii etnice a așa-zisului Ținut secuiesc*. February 20, 2008, Available online <<http://www.forumhaghita covasna.ro/>>, Accessed on February 4, 2013.

- French, R. A. (1961): Geography and Geographers in the Soviet Union. In *The Geographical Journal*, 127(2), pp. 159-165. Available online <http://www.jstor.org/stable/1792892?seq=1#page_scan_tab_contents>, Accessed on 17 November 2015.
- Galès, P. and Lequesne, Ch. (1998): *Regions in Europe*. London. Routledge. Available online <http://samples.sainsburysebooks.co.uk/9781134710614_sample_821887.pdf>, Accessed on 12 January 2016.
- Gaulé, E. (2010): Public governance decentralization modelling in the context of reforms. In *Public Policy and Administration* 32, pp. 47-60.
- Gebhardt, H., Glaser, R., Lentz, S. eds. (2013): *Europa – eine Geographie*. Springer Spektrum. Berlin.
- Gebhardt, H., Glaser, R., Radtke, U., Reuber, P. eds. (2011): *Geographie: Physische Geographie und Humangeographie*. Heidelberg. SPEKTRUM Akademischer Verlag.
- Gee, J. P. (2005): *An Introduction to Discourse Analysis: Theory and Method – second edition*. Routledge. New York.
- Gherman, S., (1998), M-am săturat de România!, *Monitorul de Cluj*, 16 September 1998, available online <<http://www.scribd.com/doc/225613426/Sabin-Gherman-M-Am-Saturat-de-Romania>>, [27 august 2014]
- Giurescu, C. D. (2011), Despre coincidențe – Regiunile de dezvoltare sau de destrămare? <<http://www.ziaristionline.ro/2011/03/22/regionalizarea-si-destamarea-romaniei-prin-noua-regiune-autonoma-maghiara-impusa-de-udmr-academicianul-dinu-giurescu-trage-semnalul-de-alarma/>>, [27 August 2014]
- Glaser, G. B., Strauss, A. L. (1967) [2006 reprint]: *The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research*. Aldine Transaction Publishers. New Brunswick and London.
- Glasson, J. (1978): *An Introduction to Regional Planning: Concepts, Theory and Practice*. 2nd edition. London. Hutchinson of London.
- Global Studies in Culture and Power*, vol. 22, no. 1, pp. 88-108.
- Goetz, K. H. (2006): *Temporality and the European Administrative Space*. Paper presented at the CONNEX Conference Towards a European Administrative Space. London. [16-18 November 2006].
- Goodwin, M. (2009): *Governance*. In Kitchin, R., Thrift, N. eds. *International Encyclopedia of Human Geography*. Amsterdam – Oxford. Elsevier. pp. 593-599.
- Goodwin, M. (2013), *Regions, Territories and Relationality: Exploring the Regional Dimensions of Political Science*, *Regional Studies*, 47(8), pp.1181-1190.
- Gordin, M. D. (2015): *Absolute English: Science once communicated in a polyglot of tongues, but now English rules alone. How did this happen – and at what cost?* In *Aeon*. Available online <<https://aeon.co/essays/how-did-science-come-to-speak-only-english>>, Accessed on 17 November 2015.
- Göymen, K., Sazak, O. (2014): *Centralization Decentralization Debate Revisited*. Friedrich Naumann Stiftung – Istanbul Policy Center. Available online <<http://ipc.sabanciuniv.edu/en/new/the-book-on-centralization-decentralization-debate-revisited-has-been-published/>>, [Accessed 26 March 2016]
- Grasnick, J. (2014): *Regionalism in Germany*. Assembly of European Regions Study on Regionalism – Country Report. Available online <<http://aer.eu/study-on-regionalisation-20142015/>>, [Accessed 26 March 2016]
- Greiner, A. (2011): *Visualizing Human Geography*. New York. John Wiley & Sons.
- Gros, D., Streinherr, A. (1995): *Winds of change: Economic Transition in Central and Eastern Europe*. London. Longman.
- Gros, D., Streinherr, A. (2004) *Economic Transition in Central and Eastern Europe: Planting the Seeds*. Cambridge University Press. Cambridge.

- Groza, O. (2003a): Despre geografie și spațiu. In Ioan, A. ed. *Lost in Space*. Bucharest. New Europe College – part of RELINK publication series. pp. 199-230. Available online <http://www.nec.ro/data/pdfs/publications/relink/lost-in-space/Lost_in_space.pdf>, Accessed on 17 November 2015.
- Groza, O. (2003b): *Les territoires de l'industrie*. București. Editura Didactică și Pedagogică.
- Groza, O., Muntele, I., Țurcănașu, G., Rusu, A., Boamfă, I. (2008) *Atlas teritorial al României: instrument de analiză teritorială*. CUGUAT-TIGRIS. Iași. Available online <http://www.mdrl.ro/_documente/atlas/atlas.htm> [Accessed 28 April 2013].
- Gruia, I. V. (1929) *Necesitatea regiunii în organizarea administrativă*. In *Reforma administrativă. Comunicări făcute de membrii institutului de Științe Administrative cu privire la problema administrativă*. Fundația Culturală "Regele Mihai I". București.
- Gruia, I., V. (1926): *Descentralizarea administrativă și organizarea regională a țării*, „Revista de drept public”, 1(1). București.
- Gusti, D., Orghidan, C., Vulcănescu, M., Leonte, V., Buzatu, Gh. (coord) (1938): *Enciclopedia României Vol II. Țara Românească*. Imprimeria Națională. București. Available online <<http://www.cimec.ro/pdf/enciclopedia-romaniei/dl.asp?filename=enciclopedia-romaniei-vol-II-1938.pdf>>, [Accessed 12 August 2014].
- Gusti, D., Orghidan, C., Vulcănescu, M., Leonte, V., Buzatu, Gh. (coord) (1938): *Enciclopedia României Vol III. Economia Națională: Cadre și Producție*. Imprimeria Națională. București. Available online <<http://www.cimec.ro/pdf/enciclopedia-romaniei/dl.asp?filename=enciclopedia-romaniei-vol-III-1938.pdf>>, [Accessed 12 August 2014].
- Gusti, D., Orghidan, C., Vulcănescu, M., Leonte, V., Buzatu, Gh. (coord) (1938): *Enciclopedia României Vol IV. Economia Națională: Circulație, Distribuție și Consum*. Imprimeria Națională. București. Available online <<http://www.cimec.ro/pdf/enciclopedia-romaniei/dl.asp?filename=enciclopedia-romaniei-vol-IV-1938.pdf>>, [Accessed 12 August 2014].
- Guțan, M. (2002) *Istoria administrației publice românești. Regiunea administrativă*. In *Revista de drept public*, 1, p. 198.
- Gutiérrez, J. (2009): *Transport and Accessibility*. In Kitchin, R., Thrift, N. eds. *International Encyclopedia of Human Geography*. Amsterdam – Oxford. Elsevier. pp. 410-417.
- Györffy, Gy. ed. (2002): *A magyarok elődeiről és a honfoglalásról*. Budapest. Osiris Kiadó.
- Haggett, P. (1965): *Locational Analysis in Human Geography*. London. Edward Arnold.
- Haggett, P. (1983): *Geography: a modern synthesis*. New York. Harper Collins Publishers.
- Haggett, P. (2001): *Geography: A Global Synthesis 4th Edition*. London. Prentice Hall.
- Haggett, P. (2006): *Geográfia: globális szintézis*. Budapest. Typotex kiadó.
- Hamilton, H., C., Falconer, W. trans. (1903): *The Geography of Strabo*. London. George Bell and Sons. Available online <<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0239%3Abook%3Dnotice>>, Accessed on 17 November 2015.
- Hargita Megye Tanácsának Elemzőcsoportja (2013), *Javaslatcsomag a régióátszervezési és területi-közigazgatási reformmal kapcsolatban*, available online, <<http://elemzo.hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2013/03/RegionalizacioJavaslat.pdf>>, [18 August 2014].
- Hendriks, F., Lidström, A., Loughlin, J. ed. (2010): *The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe*. Oxford University Press. New York.
- Herre, F. (1984): *Metternich*. Milano. Bompiani.

- Herschell, T. (2000): Regions and Regionalization in the Five New Länder of Eastern Germany. In *European Urban and Regional Studies*, 7(1), pp. 63-68.
- Hijmans, R. coord. (2009): Global Administrative Areas dataset (GADM). Available online <<http://www.gadm.org/>>, [Accessed 26 March 2016]
- Hitchins, K. (2013b), *România 1866–1947*, Humanitas, București.
- Hitchins, K. (2013a): *Români. 1774–1866*. Editura Humanitas. București.
- Hitchins, K. (2014): *A Concise History of Romania*. Cambridge University Press – University Printing House. Cambridge.
- Hooghe, L., Marks, G. (2001): Types of Multi-Level Governance. In *European Integration Papers* 5(11). Available online <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=302786>, Accessed on 12 January 2016.
- Hooghe, L., Marks, G., Schakel, A. H. (2009): *The Rise of Regional Authority: A comparative study of 43 democracies (1950–2006)*. London and New York. Routledge. Available online <<http://www.unc.edu/~hooghe/assets/docs/books/The%20Rise%20of%20Regional%20Authority.pdf>>, Accessed on 12 January 2016.
- Hooghe, L., Marks, G., Schakel, A. H., Chapman, S., Niedzwiecki, S., Shair-Rosenfield, S. (forthcoming): *Governance Below the State: Regional Authority in 81 Countries*. Oxford: OUP
- Hopkins, J. (2015): *Knowledge, Networks and Policy: Regional Studies in Postwar Britain and Beyond*. Abingdon. Routledge.
- Horváth, Gy. (2012): Regionalization in Eastern and Central Europe: obstacles and perspectives. In *Geography, environment, sustainability*, 5(2), pp. 4-17. Available online <http://www.regscience.hu:8080/jspui/bitstream/11155/93/2/Horvath_2012_regionalization.pdf>, Accessed on 12 January 2016.
- Horváth, Gy. (2015a): *Spaces and Places in Central and Eastern Europe: Historical Trends and Perspectives*. London and New York. Routledge.
- Horváth, Gy. ed. (2015b): *Kelet és Közép-Európa Régióinak Portréi*. Kossuth Kiadó. Budapest.
- Horváth, Gy. szerk. (2008): *Regionális fejlődés és politika az átalakuló Oroszországban*. MTA Regionális Kutatások Központja. Pécs.
- Hughes, J., Sasse, G., Gordon, C. (2005): *Europeanization and Regionalization in the EU's Enlargement to Central and Eastern Europe: The Myth of Conditionality*. New York. Palgrave Macmillan.
- Hunfalvy, P. (1876): *Magyarország ethnográfiája*. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvkiadó Vállalata. Budapest. Available online <http://www.fszek.hu/mtda/Hunfalvy-Magyarorszag_ethnographiaja.pdf> [4/2/2013].
- Hungarian Civic Party (Hungarian: Magyar Polgári Párt) (2009), *Az új lehetőség – a Magyar Polgári Párt politikai keretprogramja*, available online, <<http://www.polgaripart.ro/>>, [18 August 2014].
- Hungarian Minorities from Romania, Slovakia, Serbia and Ukraine. In *Identities*:
- Hungarian People's Party of Transylvania (Hungarian: Erdélyi Magyar Néppárt), (2012), *Jövőt Erdélyben! Az Erdélyi Magyar Néppárt választási programja*, EMNP-CRISTALPRINT, Kolozsvár.
- Hungarian People's Party of Transylvania (Hungarian: Erdélyi Magyar Néppárt), (2013), *Javaslatok Románia regionális átalakítására*, available online, <<http://www.neppart.eu/javaslatok-romania-regionalis-atalakitasara.html>>, [28 August 2014].
- Huntington, S. (2006): *A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása*. Budapest. Európa Kiadó.

Huyseune, M., Jans, Th. (2008): Brussels as the capital of a Europe of the regions? Regional offices as European policy actors. In Brussels Studies. Available online <http://www.brusselsstudies.be/medias/publications/EN_57_BruS16EN.pdf>, Accessed on 12 January 2016.

Ianoș, I. (1987): Orașele și organizarea spațiului geografic: studiu de geografie economică asupra teritoriului României. București. Editura Academiei.

Ianoș, I. (1996): Disparități regionale în România. Studii pilot: Județul Alba. București. Rambøll – Grupul de Consultanță.

Ianoș, I. (2000): Sisteme teritoriale. O abordare geografică. București. Editura Tehnică.

Ianoș, I. (2013): Fundamentele procesului actual de regionalizare în România: Regiunea – concept în actualitate. Available online <<http://cursdegovernare.ro/wp-content/uploads/2013/05/Raport-CONREG-I-final.pdf>>, Accessed on 17 November 2015.

Ianoș, I., Pascariu, G. (2012), Începuturile politicii regionale în România, Urbanismul serie nouă, 11, Registrul Urbaniștilor din România, București, pp.74-79.

Ilovan, O. R. (2013): Integrating the 'Lands' of Romania in the experience economy. In Romanian Review of Regional Studies, 9(1), pp. 91-98. Available online <<http://rrrs.reviste.ubbcluj.ro/archive/Artpdf/v9n12013/RRRS901201310.pdf>>, Accessed on 12 January 2016.

Ioan, A. ed. (2003): Lost in Space. Bucharest. New Europe College – part of RELINK publication series. Available online <http://www.nec.ro/data/pdfs/publications/relink/lost-in-space/Lost_in_space.pdf>, Accessed on 17 November 2015.

Ioanițescu, D. R. (1921): Anteproiectul de Constituție întocmit de cercul de studii al Partidului Național Liberal, cu o expunere de principii de D.R. Ioanițescu. Biblioteca Cercului de studii al Partidului Național Liberal. București.

Jordan, I., (2003), România, încotro? Regionalizare, Cum ? Când ? Structuri administrativ-teritoriale în România, CD Press, București.

Jordan, I., Alexandrescu, V. (1996): Considerații geografice privind reorganizarea administrativă a teritoriului României, Revista Geografică II–III, pp. 118-121.

Iorga, N. (1938) Originea, firea și destinul neamului românesc. In Gusti, D., Orghidan, C., Vulcănescu, M., Leonte, V., Buzatu, Gh. (coord): Enciclopedia României Vol I. Statul. Imprimeria Națională. București. Available online <<http://www.cimec.ro/pdf/enciclopedia-romaniei/dl.asp?filename=enciclopedia-romaniei-vol-I-1938.pdf>>, [Accessed 12 August 2014].

Jessop, B. (2004): Multi-level Governance and Multi-level Metagovernance. In Bache, I., Flinders, M. eds. Multi-level Governance. Oxford. Oxford University Press.

Jessop, B. (2015): Critical Reflections on Multispatial Metagovernance. Territory, Politics and Governance Annual Lecture recorded at the 2015 American Association of Geographers Annual Meeting in Chicago, Illinois (April 21-25, 2015). Available online <<https://www.youtube.com/watch?v=zILUHlgLQkY>>, Accessed on 12 January 2016.

John, P., Corpus, C. (2010): The United Kingdom: Is there really an Anglo model? In Hendriks, F., Lidström, A., Loughlin, J. (ed.): The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe. Oxford University Press. New York.

Jonas, E.G.A. (2011): Region and place: Regionalism in question. In Progress in Human Geography, 36(2), pp. 263-272.

Jones, C. F. (1935): Economic Geography. New York. Henry Holt and Company.

Jordan, P. (2011): Progress in Administrative Decentralization in Transformation Countries – a Comparative Survey. In Hrvatski Geografski Glasnik 73(1), pp. 71-75.

- Józsa, Z. (2005): A lengyel regionális reform. In Pálné Kovács, I. (szerk.): Regionális reformok Európában. IDEA. Budapest.
- Kahl Thede – Metzelin Michael – Ungureanu Mihai Răzvan eds. (2006): Rumänien: Raum und Bevölkerung. Geschichte und Geschichtsbilder. Kultur. Gesellschaft und Politik heute. Wirtschaft. Recht und Verfassung. Historische Regionen. Wien–Berlin. Lit Verlag.
- Kánya József (2003): Történeti áttekintés. In Horváth Gyula szerk. (2003): Székelyföld. Budapest–Pécs. Magyar Tudományos Akadémia, Regionális Kutatások Központja–Dialóg Campus Kiadó.
- Kaufmann, D., Kraay, A., Mastruzzi, M. (2010): The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues. In World Bank Policy Research Working Paper No 5430. Available online <<http://ssrn.com/abstract=1682130>>, [20 August 2016].
- Kaufmann, D., Kraay, A. (2015): The 2015 update of the Worldwide Governance Indicators. Available online <<http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#home>>, [19 August 2016].
- Kaufmann, D., Kraay, A., Mastruzzi, M. (2006): Governance Matters V: Aggregate and Individual Governance Indicators for 1996-2005. The World Bank. Available online <http://siteresources.worldbank.org/INTWBIGOVANTCOR/Resources/1740479-1150402582357/2661829-1158008871017/gov_matters_5_no_annex.pdf>, [20 August 2016].
- Keating, M. (1998), The New Regionalism in Western Europe, Edward Elgar, Cheltenham.
- Keating, M. (2009), The Independence of Scotland. Self-Government and the Shifting Politics of Union, Oxford University Press, Oxford.
- Keating, M. (2009a), Rescaling Europe. In Perspectives on European Politics and Society, 10(1), pp. 34-50.
- Keating, M. (2009b), The Independence of Scotland. Self-Government and the Shifting Politics of Union, Oxford University Press, Oxford.
- Keating, M., Hughes, J. (2003), The Regional Challenge in Central and Eastern Europe. Territorial Restructuring and European Integration, Presses Interuniversitaires Européennes, Brussels.
- King, R. (1973) Minorities under communism: nationalities as a source of tension among Balkan Communist states. Harvard University Press. Cambridge.
- Kiss, T., Barna, G. (2012), Népszámlálás 2011. Erdélyi magyar népesedés a XXI. század első évtizedében, Romanian Institute for Research on National Minorities, Cluj-Napoca.
- Kiss, T., Barna, G. (2013): Erdélyi magyar fiatalok. Institutul Pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj-Napoca. Available online, <http://issuu.com/rmdsz/docs/ispmn_ifi2013_barna-kiss__1_>, Accessed on 20 October 2014.
- Kiss, T., Barna, G., Sólyom, Zs. (2008): Erdélyi Magyar Fiatalok 2008: Közvélemény-kutatás az erdélyi magyar fiatalok társadalmi helyzetéről és elvárásairól. Institutul Pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj-Napoca. Available online, <<http://www.ispmn.gov.ro/uploads/Kiss-Barna-Solyom-12.pdf>>, Accessed on 20 October 2014.
- Kitschelt, H., Mansfeldova, Z., Markowski, R., Tóka, G. (1999): Post-Communist Party Systems: competition, representation and inner-party cooperation. Cambridge University Press. Cambridge.
- Kocsis, K. (2013): Historical predecessors and current geographical possibilities of ethnic based territorial autonomies in the Carpathian Basin. In Hungarian Geographical Bulletin, 62.1, pp. 3-46.
- Kocsis, K. ed. (2007) South Eastern Europe in Maps. Hungarian Academy of Sciences–Geographical Institute. Budapest.
- Köpeczi, B. ed. (1987) Erdély története I,II,III. Akadémiai Kiadó. Budapest.

- Kovács, Cs. (2011) Geopolitikai helyzet és közigazgatási földrajz. In Benedek, J. (ed): Románia: tér, gazdaság, társadalom. Nemzeti Kisebbségkutató Intézet:Kriterion. Kolozsvár.
- Kovács, Z (2007): Urbanization and the Urban Network in South Eastern Europe. In Kocsis, K. (ed.): South Eastern Europe in Maps. 2nd, Revised and Expanded Edition. Budapest. Geographical Research Institute – Hungarian Academy of Sciences.
- Kurkó, I. (2010): Disparități Geodemografice și Economice din România în Perioada de Tranziție. Cluj-Napoca. Presa Universitară Clujeană.
- Lago-Peñas, S., Simón-Cosano, P. (2014): Regionalism in Spain. Assembly of European Regions Study on Regionalism – Country Report. Available online <<http://aer.eu/study-on-regionalisation-20142015/>>, [Accessed 26 March 2016]
- László, Gy. (1999): Múltunkról utódainknak I-II. Püski Kiadó. Budapest.
- Leavy, P. ed. (2014): The Oxford Handbook of Qualitative Research. Oxford University Press. New York.
- Lefter, C., Constantin, C. (2009) Economic and Social Disparities of Romania in Regional and County Profile. Management and Marketing, 4(1), pp.77-96.
- Levi-Faur, D. ed. (2012): Oxford Handbook of Governance. Oxford. Oxford University Press.
- Lidström, A. (2007): Territorial Governance in Transition. In Regional and Federal Studies, 17(4), pp. 499-508.
- Lipset, M. S., Rokkan, S. (1967): Party systems and voter alignments: cross-national perspectives. Toronto. Free Press.
- Loughlin, J. (2009): The „Hybrid” State: Reconfiguring Territorial Governance in Western Europe. In Perspectives on European Politics and Society, 10(1), pp. 51-68.
- Loughlin, J., Aja, E., Bullman, U., Hendriks, F., Lidström, A., Seiler, D. L. (2001): Subnational Democracy in the European Union: Challenges and Opportunities. Oxford University Press. Oxford.
- Loughlin, J., Aja, E., Bullmann, U., Hendriks, F., Lidström, A., Seiler, D. (1999): Regional and local democracy in the European Union. Committee of Regions. Brussels. Available online <<http://cor.europa.eu/en/Archived/Documents/22dd57f1-8b69-4560-838c-a44ef3774dd7.pdf>>, [Accessed 14 September 2013].
- Loughlin, J., Peters, B. G. (2004): State Traditions, Administrative Reform and Regionalization. In Keating, M., Loughlin, J. eds. The Political Economy of Regionalism. Abingdon. Routledge.
- Loughlin, J., Peters, B., G. (1997), State traditions, administrative reform and regionalisation, In Keating, M., Loughlin, J. (eds.), The Political Economy of Regionalism, Routledge, London, pp. 41-62.
- Lovatt, C. (1999): The Mioritic Space: Romanian National Identity in the Work of Lucian Blaga. In Central Europe Review 1(18). Available online <<http://www.ce-review.org/99/18/lovatt18.html>>, [Accessed 12 August 2014].
- Malczewski, J. (2009): Central Place Theory. In Kitchin, R., Thrift, N. eds. International Encyclopedia of Human Geography. Amsterdam – Oxford. Elsevier. pp. 26-31.
- Marcou, G. (2014): Regionalization, Local Self-government, and Governability. In Göymen, K., Sazak, O. (eds.): Centralization Decentralization Debate Revisited. Friedrich Naumann Stiftung – Istanbul Policy Center. Available online <<http://ipc.sabanciuniv.edu/en/new/the-book-on-centralization-decentralization-debate-revisited-has-been-published/>>, [Accessed 26 March 2016]
- Marks, G. (1993): Structural Policy and Multilevel Governance in the EC. In Cafruny, A., Rosenthal, G. eds. The State of the European Community Vol. 2: The Maastricht Debates and Beyond. Boulder: Lynne Rienner Publisher and Harlow: Longman.

- Martial, E. (2015): Regionalism in Italy. Assembly of European Regions Study on Regionalism – Country Report. Available online <<http://aer.eu/study-on-regionalisation-20142015/>>, [Accessed 26 March 2016]
- Martin, B. (1981): *A Sociology of Contemporary Cultural Change*. Oxford. Blackwell.
- Massey, D. (2006), *Is the World Really Shrinking?* [Radio Broadcast, BBC Radio 3, 2006/11/09] Open University Radio Lecture, available online <<http://www3.open.ac.uk/media/fullstory.aspx?id=9691>>, [27 August 2014].
- May, T. (2001): *Social Research: Issues, Methods and Process*. Open University Press. Buckingham.
- Mehta, M. D. (2007): *Good Governance*. In Bevir, M. (ed.): *Encyclopedia of Governance*. Thousand Oaks (USA) and London (UK). SAGE Publications, pp. 359-362.
- Mercier, G. (2009): Vidal de la Blache, P. In Kitchin, R., Thrift, N. eds. *International Encyclopedia of Human Geography*. Amsterdam – Oxford. Elsevier. pp. 147-151.
- Mihăilescu, V. (1968): *Geografie teoretică: Principii fundamentale. Orientare generală în științele geografice*. București. Editura Academiei Republicii Socialiste România.
- Mihăilescu, V. (1970): *Drumul meu în geografie*. București. Editura Științifică.
- Minshull, R. (2009): *Regional Geography: Theory and Practice*. New Brunswick and London. AldineTransaction.
- Murgescu, B. (2010) *România și Europa. Acumularea decalajelor economice (1500–2010)*. Polirom. București.
- Murphy, A. B. (2008): *Rethinking multi-level governance in a changing European Union: why metageography and territoriality matter?* In *GeoJournal*, 72, pp. 7-18.
- Nacu, A. (2012) *Organizarea administrativă a României în Perioada Interbelică și în anii celui De-al Doilea Război Mondial (1919–1945)*. Available online <http://earth.unibuc.ro/file_download/29334> [Accessed on 24 April 2013].
- Nagy, G. D. (2005): *A devolúció és az angol regionalizmus*. In Pálné Kovács, I. (szerk.): *Regionális reformok Európában*. IDEA. Budapest.
- National Institute for Statistics (ISTAT). Available online <<http://www.istat.it/en/>>, [Accessed 26 March 2016]
- National Institute of Statistics and Economic Studies (INSEE). Available online <<http://www.insee.fr/en/default.asp>>, [Accessed 26 March 2016]
- Negulescu, P. (1925): *Tratat de drept administrativ român. Vol I–II*. Tipografiile Române Unite. București.
- Nemes-Nagy, J. (1997): *Régiók, regionalizmus*. In *Educatio*, 3, pp. 407-423. Available online <<http://geogr.elte.hu/REF/PDF/EDUCATIO.pdf>>, Accessed on 17 November 2015.
- Nemes-Nagy, J. (2009): *Terek, helyek, régiók – A regionális tudomány alapjai*. Budapest. Akadémiai Kiadó.
- Nistor, I. (2000) *Comuna și județul. Factori ai civilizației românești unitare: evoluție istorică*. Editura Dacia. Cluj-Napoca.
- Norton, A. (1994): *International Handbook of Local and Regional Government: Comparative Analysis of Advanced Democracies*. Brookfield (Vermont, USA). Edward Elgar Publishing Company.
- Novák, Cs. (2005) *A megyésítés előkészítése és a nemzetiségi kérdés Romániában (1968)*, pp. 405-421. In: Bárdi, N., Simon. A. (eds.) *Integrációs stratégiák a magyar kisebbségek történetében*. Fórum Kisebbségkutató Intézet. Somorja.
- Odum, H. W., Moore, H. E. (1938): *American Regionalism*. New York. Henry Holt and Company.
- Office for National Statistics. Available online <<http://www.ons.gov.uk/>>, [Accessed 26 March 2016]

- Olsen, J. P. (2003): Towards a European Administrative Space? ARENA Working Papers 02/26. Available online <http://www.sv.uio.no/arena/english/research/publications/arena-publications/workingpapers/workingpapers2002/wp02_26.htm>, [Accessed 26 March 2016]
- Orbán Balázs (1868): A Székelyföld leírása történelmi, régészeti, természetrajzi s népismeii szempontból (hasonmás kiadás 1995). Szekszárd. Babits-Magyar Amerikai Kiadó.
- Oroveanu, M. (1986) Organizarea administrativă și sistematizarea teritoriului R.S. România. Editura Științifică și Enciclopedică. București.
- Osborne, D., Gaebler, T. (1992): Reinventing government. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Paasi, A. (1986): The Institutionalization of regions: a theoretical framework for understanding the emergence of regions and the constitution of regional identity. In FENNIA, 164:1, pp. 105-146.
- Paasi, A. (2009) The resurgence of the “Region” and “Regional Identity”: theoretical perspectives and empirical observations on regional dynamics in Europe. Review of International Studies, 35(S1), pp.121-146.
- Paasi, A. (2009) The resurgence of the “Region” and “Regional Identity”: theoretical perspectives and empirical observations on regional dynamics in Europe. Review of International Studies, 35(S1), pp.121-146.
- Paasi, A. (2010) Regions are social constructs, but who or what “constructs” them? Environment and Planning, 42, pp.2296-2301.
- Paasi, A. (2011) The region, identity, power. Procedia Social and Behavioral Sciences, 14, pp.9-16.
- Pál-Antal, S. (2002): Székely önkormányzat-történet. Marosvásárhely. Mentor Kiadó.
- Pálné Kovács, I. ed. (2015) – [under appearance]: Az európai területi reformok összehasonlító elemzése. Budapest – Pécs. Dialóg Campus Kiadó.
- Pálné Kovács, I. (2001): Regionális politika és közigazgatás. Budapest – Pécs. Dialóg Campus Kiadó.
- Pálné Kovács, I. (2009): Europeanisation of Territorial Governance in Three Eastern/Central European Countries. In Halduskultuur, 10, pp. 40-57.
- Pálné Kovács, I. (2014): Jó kormányzás és decentralizáció. Magyar Tudományos Akadémia. Budapest. Available online <<http://www.regscience.hu:8080/jspui/handle/11155/535>>, Accessed on 12 January 2016.
- Panara, C. (2015): The Sub-national Dimension of the EU: A Legal Study of Multilevel Governance. Springer International Publishing.
- Pascariu, G. (1996): Disparități regionale în România. Studii pilot: Județul Vaslui. București. Rambøll – Grupul de Consultanță.
- Pascariu, G. (2011): Planificare teritorială în anii comunismului. In Urbanismul serie nouă, 7-8, pp. 112-117. București. Registrul Urbaniștilor din România.
- Paul, C., Cook, I., Crang, P., Goodwin, M., Painter, J., Philo, C. (2004): Practising Human Geography. Sage Publications. London.
- Paul, N. (1929): Reforma administrativă. Comunicări făcute de membrii institutului de Științe Administrative cu privire la problema administrativă. Fundația Culturală ”Regele Mihai I”. București.
- Pauler, Gy. [1899] (1985): A magyar nemzet története az Árpádházi királyok alatt I-II. Állami Könyvterjesztő Vállalat. Budapest.
- Pavlu, Gh. (1977 [2011]): Programul național de sistematizare 1976-1980. In Urbanismul serie nouă, 7-8, pp. 117-120. București. Registrul Urbaniștilor din România.

- Peräkylä, A. (2005): Analyzing Talk and Text. In Denzin, N. K., Lincoln, Y.S. (eds.): The SAGE Handbook of Qualitative Research – third edition. SAGE Publications. Thousand Oaks, California. pp. 869-887
- Petrescu, D. (2008): 1989 as a Return to Europe: On Revolution, Reform, Reconciliation with a Traumatic Past. In Working Paper Series of the Research Network 1989. Available online <http://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/2729/ssoar-2008-petrescu-1989_as_a_return_to.pdf?sequence=1>, [Accessed 14 September 2013]
- Pollock, E. (2008): Stalin and the Soviet Science Wars. Princeton and Oxford. Princeton University Press.
- Popescu, C. (2000) Industria României în secolul XX. Analiză Geografică. Oscar Print. București.
- Popescu, G (1994): Dezvoltarea economică în profil teritorial a României 1900-1985. Oradea. Editura Sincron.
- Potter, R. B., Conway, D. (2011): Development. In Agnew, A. J., Livingstone, D. N. eds. The SAGE Handbook of Geographical Knowledge. London. SAGE Publications Ltd. pp. 595-610.
- ProTV (2013), Reinventează România! Desenează noua hartă a țării și alege unde vrei să fie capitalele regiunilor, 20 June 2013, available online, <<http://www.incont.ro/infografice/reinventeaza-romania-deseneaza-noua-harta-atarii-si-alege-unde-vrei-sa-fie-capitalele-regiunilor.html>>, [28 August 2014].
- Puha, C. (2000) Poziția lui Iancu Flondor față de noile realități politice ale Regatului Român (1918–1924). In Analele Bucovinei, 7(2). București.
- Putnam, R. D. (1993): Making Democracy Work. Princeton University Press. NJ, Princeton.
- Quinn, M. (2014), English Regional Policy Post 2015 – The Case for a Multi-Scalar Approach, Regional Studies Association European Conference, Dokuz Eylül University, Izmir.
- Rambøll (1996): Disparități regionale în România 1990-1994. București. Programul PHARE.
- Register of Romanian Urban Planners (2012): Regionalization (special issue). In Urbanismul serie nouă. no. 11.
- Regulska, J. (2009): Governance or Self-governance in Poland? Benefits and Threats 20 Years Later. In International Journal of Politics, Culture, and Society, 22(4) pp. 537-556.
- Reitel, B. (2015): The European Urban System. Presentation held at Babeș-Bolyai University, Faculty of Geography in the framework of the ERASMUS Programme on 15 October 2015.
- Rey, V., Ianoș, I., Pătroescu, M., Groza, O. (2002): Atlasul României. București. Enciclopedia RAO.
- Río Luelmo, J., Williams, A. (1999): Regionalism in Iberia. Wagstaff, P., (ed.), Regionalism in the European Union, Intellect Books, Portland.
- Rodriguez-Pose, A., Garcilazo, E. (2013): Quality of Government and the Returns of Investment: Examining the Impact of Cohesion Expenditure in European Regions. In: OECD Regional Development Working Papers. No. 2013/12. OECD Publishing.
- Rokkan, S. (1981): Territories, nations, parties. Towards a geoeconomic-geopolitical model for the explanation of variations within Western Europe. In Merritt, R., Russett, B. (eds.): From National Development to Global Community. Allen and Unwin. London.
- Rokkan, S. (1981): Territories, nations, parties. Towards a geoeconomic-geopolitical model for the explanation of variations within Western Europe. In Merritt, R., Russett, B. (eds.): From National Development to Global Community. Allen and Unwin. London.
- Romanian Government (2013), Proiect de lege privind stabilirea unor măsuri de descentralizare a unor competențe exercitate de unele ministere și organe de specialitate ale administrației publice centrale precum și a unor măsuri de reformă privind autoritățile administrației publice locale și funcționarii publici, available online, <http://www.transindex.ro/images/_leo/cikkek/cikkek_54378.doc>, [18 August 2014].

Romanian Institute for Evaluation and Strategy (IRES): 'Regionalization: expectations, fears and illusions' public survey data available online <<http://www.ires.com.ro/articol/222/regionalizare--asteptari,-frici-și-iluzii>>, Accessed on 2 July 2016.

Romanian Institute for Evaluation and Strategy (IRES): 'Regionalization: identity and identity risks' public survey data available online <<http://www.ires.com.ro/articol/226/regionalizarea--identitate-și-risc-identitar>>, Accessed on 2 July 2016.

Romanian Ministry for Regional Development and Public Administration (MRDPA), Memorandum on the adoption of the necessary steps to start the process of regionalisation-decentralisation in Romania, 20 February 2013, available online <<http://www.mdrap.ro/en/comunicare/presa/comunicate/informatie-de-presa-8464>>, [27 August 2014].

Romanian Ministry of European Funds, State of the absorption rate, available online, <<http://www.fonduri-ue.ro/>>, [18 August 2014].

Romsics, I. ed. (2011) Magyarország története. Akadémiai Kiadó. Budapest.

Rossi, U. (2009): Growth Poles, Growth Centers. In Kitchin, R., Thrift, N. eds. International Encyclopedia of Human Geography. Amsterdam – Oxford. Elsevier. pp. 651-656.

Rothstein, B. (2011): The Quality of Government: Corruption, Social Trust, and Inequality in International Perspective. Chicago – London. University of Chicago Press.

Rothstein, B., Teorell, J. (2008): What is Quality of Government. A Theory of Impartial Government Institutions. In Governance, 21(2). pp. 165-400.

Rubenstein, J. M. (2011): The Cultural Landscape: An Introduction to Human Geography 10th Edition. Upper Saddle River. Prentice Hall.

Săgeată, R. (2006) Deciziile politico-administrative și organizarea teritoriului: studiu geografic cu aplicare la teritoriul României. Editura Universității Naționale de Apărare "Carol I"–Editura Top Form. București.

Săgeată, R. (2011) The administrative-political function of human settlements and the role it plays in organizing geographical space. Case study – Romania. Human Geographies, 5(1), pp.77-94.

Săgeată, R. (2012a) Acte normative care au vizat organizarea administrativ-teritorială din România (1859-2011). Urbanismul serie nouă, 11, pp.20-21. Registrul Urbaniștilor din România. București.

Săgeată, R. (2012b) Organizarea administrativ-teritorială a României. Modelul interbelic. Urbanismul serie nouă, 11, pp.67-70. Registrul Urbaniștilor din România. București.

Săgeată, R. (2013), Organizarea administrativ-teritorială a României. Evoluție, propuneri de optimizare, 2013, available online <<http://regionalizare.mdrap.ro/2013/04/18/organizarea-administrativ-teritoriala-a-romanieir-sageata/>>, [27 august 2014].

Saldaña, J. (2009): The coding manual for qualitative researchers. SAGE Publications. London.

Saldaña, J. (2014): Coding and Analysis Strategies. In Leavy, P. (ed.): The Oxford Handbook of Qualitative Research. Oxford University Press. New York.

Sandu, D. (2011) Social Disparities in the Regional Development and Policies of Romania. International Review of Social Research, 1(1), pp.1-30.

Sbrescia, V. M. (2012): Alle radici della forma di Stato: Stato, Regione ed autonomie locali a 150 anni dall'Unità d'Italia. In Nord e Sud a 150 anni dall'Unità d'Italia. Róma. In Quaderno SVIMEZ – Numero speciale. 605-609 pp.

Schmidt, A. (2010): Törésvonalak és Területfejlesztés Lengyelországban: adottságok, szereplők, intézmények, perspektívák. Doktori értekezés. Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Interdiszciplináris Doktori Iskola, A kormányzás területi, történeti és társadalmi dimenziói doktori program. Available online <<http://www.idi.btk.pte.hu/dokumentumok/disszertaciok/schmidtandreaphd.pdf>>, [Accessed 26 March 2016]

- Schmidt-Seiwert, V., Hohmann, K., Binot, R., Bradler, L., Spiekermann, K., Szankó, G., Nagy, A., Schneller, K. (2013): ESPON Atlas 2013. ESPON - Federal Institute for Research on Building, Urban Affairs and Spatial Development (BBSR) - Spiekermann & Wegener, Urban and Regional Research (S&W) - Lechner Lajos Knowledge Center Nonprofit Ltd. for Territorial Development, Building Matters, Heritage. Available online <http://atlas.espon.eu/pages/0_1/ESPON_Atlas_Web.pdf>, [19 August 2016].
- Schraad-Tischler, D., Kroll, Ch., Schiller, Ch., Paulini, P (2016): Sustainable Governance Indicators. Bertelsmann Stiftung. Available online <<http://www.sgi-network.org>>, [20 August 2016].
- Schreier, M. (2014): Qualitative Content Analysis. In Flick (ed.): The SAGE Handbook of Qualitative Data Analysis. SAGE Publications. London. pp. 170-184.
- Schrijver, F. (2006): Regionalism after Regionalization: Spain, France and the United Kingdom. Amsterdam University Press. Amsterdam.
- Scott, J. ed. (2009): De-coding New Regionalism: Shifting Socio-political Contexts in Central Europe and Latin America, Ashgate, Cornwall.
- Scottish Government (2013): Scotland's Future: your guide to an independent Scotland. Available online <<http://www.gov.scot/resource/0043/00439021.pdf>>, [Accessed 26 March 2016]
- Shaw, D. J. B., Oldfield, J. (2007): Landscape science: a Russian geographical tradition. In Annals of the Association of American Geographers, 97(1). pp. 111-126. Available online <<http://eprints.gla.ac.uk/6812/1/6812.pdf>>, Accessed on 17 November 2015.
- Shaw, D. J. B., Oldfield, J. (2015): A Russian geographical tradition? The contested canon of Russian and Soviet geography, 1884–1953. In Journal of Historical Geography, 49, pp. 75-84. Available online <<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0305748815000535>>, Accessed on November 17, 2015.
- Soja, E. W. (2009): Regional Planning and Development Theories. In Kitchin, R., Thrift, N. eds. International Encyclopedia of Human Geography. Amsterdam – Oxford. Elsevier. pp. 259-270.
- Stammen, T. (1999): Federalism in Germany. In Wagstaff, P., (ed.), Regionalism in the European Union, Intellect Books, Portland.
- Statista. Available online <<http://www.statista.com/>>, [Accessed 26 March 2016]
- Steinherr, A., Gros, D. (1995), Winds of Change: Economic Transition in Central and Eastern Europe, Longman, New York.
- Stere, C. (1979): Scrieri. Minerva. București.
- Stoiciu, V. (2012), Austerity and Structural Reforms in Romania: Severe Measures, Questionable Economic Results and Negative Social Consequences, International Policy Analysis, Friedrich Ebert Stiftung, available online <<http://library.fes.de/pdf-files/id-moe/09310.pdf>>, [27 August 2014].
- Stoker, G. (1998): Governance as theory: Five propositions. International Social Science Journal 155, pp. 17-28. Available online <<http://catedras.fsoc.uba.ar/rusailh/Unidad%201/Stoker%202002,%20Governance%20as%20theory,%20five%20propositions.pdf>>, Accessed on 12 January 2016.
- Stroe, A. (1990): Constituția din 1923 în dezbaterile contemporanilor. Humanitas. București.
- Surupaceanu, M. (2011), Reorganizare administrativ-teritorială fără Ținutul Secuiesc. <<http://surupaceanu.ro/2011/06/reorganizare-administrativ-teritoriala-fara-tinutul-secuiesc/>> [27 August 2014].
- Swianiewicz, P. (2010): Poland: europeanization of subnational governments. In Hendriks, F., Lidström, A., Loughlin, J. (eds.): The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe. Oxford University Press. New York.

- Szabó, A., Bauer, B., Laki, L., Nemeskéri, I., eds. (2002): MOZAIK2001 Gyorsjelentés: Magyar Fiatalok a Kárpát-medencében. Nemzeti Ifjúságkutató Intézet. Budapest. Available online <<http://kutatasok.adatbank.transindex.ro/download/kapcsolodo74.pdf>>, Accessed on 20 October 2014.
- Szabó, A., Bauer, B., Pillók, P. eds. (2013): MOZAIK2011 – Magyar Fiatalok a Kárpát-medencében. Meridionale – Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet közös kiadása, Szeged-Budapest. Available Online <http://magyarifjusagikonferencia.eu/wp-content/files_mf/mozaik2011.pdf>, Accessed on 20 October 2014.
- Szabó, P. (2002): Észak, Dél, Harmadik Olaszország és társaik – makroregionális tagozódás Olaszországban. In RÉKA – Regionális országelemzések. Budapest. ELTE Regionális Földrajzi Tanszék. 1. sz. 39-76 pp.
- Szabó, T. (2014), Regionalisierung in Rumänien: Ideen, Entwürfen und Perspektiven, *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Studia Europaea*, 59(2), pp. 39-63.
- Szócs, G. (2000), M-am săturat de România! Fragmente din reacțiile apărute în presă în perioada 16 septembrie 1998 - 1 decembrie 1999, Editura Curierul Transilvan (Erdélyi Híradó), Cluj-Napoca.
- Tatur, M. (2004): The Making of Regions in Post-Socialist Europe – the Impact of Culture, Economic Structure and Institutions. Vol. I-II. VS Verlag für Sozialwissenschaften. Wiesbaden.
- TEMPO-Online statistical database of the National Institute of Statistics. Available online <<http://statistici.insse.ro/shop/>>, [19 August 2016].
- Thornberg, R., Charmaz, K. (2014): Grounded Theory and Theoretical Coding. In Flick (ed.): The SAGE Handbook of Qualitative Data Analysis. SAGE Publications. London. pp. 153-170.
- Thrift, N. (1996): Spatial Formations. London. SAGE Publications Ltd.
- Thünen, J. H. von (1910): Der isolierte Staat in Beziehung auf Landwirtschaft und Nationalökonomie. Jena. Gustav Fischer Verlag. Available online <<https://archive.org/details/derisoliertestaa00thuoft>>, Accessed on 17 November 2015.
- Tomaney, J. (2009): Region. In Kitchin, R., Thrift, N. eds. International Encyclopedia of Human Geography. Amsterdam – Oxford. Elsevier. pp. 136-150.
- Török, I. (2013), Regional development in Romania: shaping European convergence and local divergence, *Regions*, 291(3), pp.25-27.
- Uniunea Social-Liberală (2012a), România Puternică, available online, <<http://uslonline.ro>>, [18 August 2014].
- Uniunea Social-Liberală (2012b), Programul de Guvernare 2013–2016, available online, <http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/Program_de_guvernare_2013-2016.pdf>, [18 August 2014].
- Vanghele, O. (2010), Băsescu: Statul este un om foarte gras cocoțat în spatele unui slab și subțirel, care este economia, *Mediafax*, 6 March 2010, available online, <<http://www.mediafax.ro/politic/basescu-statul-este-un-om-foarte-gras-cocotat-in-spatele-unuia-slab-si-subtirel-care-este-economia-6097010>>, [18 August 2014].
- Veres, V. (2015): The Minority Identity and the Idea of the ‘Unity’ of the Nation: the case of Hungarian minorities from Romania, Slovakia, Serbia, and Ukraine. In *Identities: Global Studies in Culture and Power*, 22(1), pp. 88-108.
- Vidal de la Blache, P. (1908): La France, tableau géographique. Paris. Librairie Hachette & C. Available online <<https://archive.org/details/lafrancetableaug00vida>>, Accessed on 17 November 2015.
- Wagstaff, P., ed. (1999), Regionalism in the European Union, Intellect Books, Portland.
- Warf, B., Arias, S. (2009): The Spatial Turn: Interdisciplinary Perspectives. Routledge. London.
- Webb, J.E., Campbell, D. T., Schwartz, R. D., Sechrest, L. (2000): Unobtrusive Measures: Nonreactive research in the Social Sciences. SAGE Publications. Thousand Oaks, California.

- Weller, M., Nobbs, K. ed. (2012): *Asymmetric Autonomy and the Settlement of Ethnic Conflicts*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Williams, G. (2009): *Governance, Good*. In Kitchin, R., Thrift, N. eds. *International Encyclopedia of Human Geography*. Amsterdam – Oxford. Elsevier. pp. 606-614.
- Willig, C. (2014): *Discourses and Discourse Analysis*. In Flick (ed.): *The SAGE Handbook of Qualitative Data Analysis*. SAGE Publications. London. pp. 341-354.
- World Bank Open Data (2016). Available online <<http://data.worldbank.org/>>, Accessed on 18 July 2016.
- Yim, O., Ramdeen, K. T. (2015): *Hierarchical Cluster Analysis: Comparison of Three Linkage Measures and Application to Psychological Data*. In *The Quantitative Methods of Psychology*, 11(1), pp. 8-21.
- Yoshida, N., Deichmann, U. (2009): *Measurement of Accessibility and Its Applications*. In *Journal of Infrastructure Development*, 1(1), pp. 1-16.
- Zachmann, S., Boghiceanu, A. (2013) *Traian Bănescu dă startul la angajări: „Omul gras a pierdut 200.000 de bugetari“*, *Adevărul*, 26 April 2013, available online, <http://adevarul.ro/news/politica/traian-basescu-declaratii-presa-ora-1830-1_517a8ed8053c7dd83f4cb73b/index.html>, [18 August 2014].
- Zaman, Gh., Georgescu, G. (2009), *The Impact of the Global Crisis on Romania's Economic Development*, *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica*, 11(2).
- Ziblatt, D. (2006): *Structuring the State: The Formation of Italy and Germany and the Puzzle of Federalism*. Princeton University Press. NJ, Princeton.

Referințe cartografice

- *** (1897): *Atlas of the World*. RandMcNally and Company. Chicago. Available online in David Rumsey's Map Collection <<http://www.davidrumsey.com/>> [14 September 2014]
- *** (1922): *România*. Editura Institutului Cartografic "UNIREA". Braşov. Available in the map collection of the Cholnoky Jenő Geographic Society. <<http://hagyatek.cholnoky.ro/>> [14 September 2014]
- *** (1968): *Republica Socialistă România. Hara Administrativă. Propunerile Comisiei Centrale de Partid și de Stat cu privire la organizarea județelor și municipiilor*. București. Available online <<http://ro.wikipedia.org/wiki/Jude%C8%9B#mediaviewer/File:PropuneriJudeteRSR1968.png>>, [14 September 2014]
- *** *Harta Digitală a României – Scara 1:100.000 (HDR100)*. ESRI ROMANIA. <<http://www.arcgis.ro/Item.aspx?item=207>>, [14 September 2014]
- Andree, A., Scobel, A. (1905): *Andrees Allgemeiner Handatlas*. Velhagen und Klasing. Bielefeld, Leipzig. Available online in David Rumsey's Map Collection <<http://www.davidrumsey.com/>> [14 September 2014]
- Bartholomew, J. G. (1922): *Times survey atlas of the World*. John Bartholomew and Son. London. Available online in David Rumsey's Map Collection <<http://www.davidrumsey.com/>> [14 September 2014]
- Clement, V., Dunărescu-Ionescu, I., Cergău, L. (1959): *Republica Populară Română, harta politico-administrativă*. In Bănărescu, P., Borza, Al., Buşniţă, Th., Călinescu, R., Celan, M., Conea, I., Coteţ, P., Demidovici, A. I., Diaconu, D., Dumitrescu, S., Dumitrescu, V., Florea, N., Fridland, V. M., Găstescu, P., Herbst, C., Iancu, M., Lăzărescu, D., Martiniuc, C., Morariu, T., Oleinikov, I. N., Oncescu, N., Panait, I., Paşcovschi, S., Paucă, A., Pop, Em., Puşcaru-Soroceanu, E., Rădulescu, I., Savu, Al., Sârcu, I., Stoenescu, Şt. M., Ujvári, I. *Monografia Geografică a R.P.R. Vol I. Geografia Fizică. Anexa I. Academia R.P.R. Institutul de Geologie și Geografie – Academia de Ştiințe a U.R.S.S. Institutul de Geografie*. Editura Academiei R.P.R. Bucureşti.
- Hegedűs Ábel (2000): *Székelyföld 1872-2000: történelmi térkép*. Ábel Térképészeti Kft. Budapest. Magyarország.
- Moldoveanu, M., D. (1934): *Harta României: fizică-administrativă și turistică*. Bucureşti. Available in the map collection of the Cholnoky Jenő Geographic Society. <<http://hagyatek.cholnoky.ro/>> [14 September 2014]

Nacu, A. (2009): Romania 1930 ethnic map. Wikimedia Commons. Available online <http://en.wikipedia.org/wiki/Demographic_history_of_Romania#mediaviewer/File:Romania_1930_ethnic_map_EN.png>, [14 September 2014].

Polish Army Topography Service (1963): Pergamon World Atlas. Pergamon Press. London–Warsaw. Available online in David Rumsey's Map Collection <<http://www.davidrumsey.com/>> [14 September 2014]

Szathmári's Map of Southern Romania (Charta României Meridionale) [1864]. Digitized by Imecz, Z., Magyar-Sáska, Zs., Tímár, G. (2014). available online <<http://www.charta1864.ro/>> [14 September 2014]

Touring Club Italiano (1929): Atlante internazionale del Touring Club Italiano. Ufficio cartografico del T.C.I. Milano. Available online in David Rumsey's Map Collection <<http://www.davidrumsey.com/>> [14 September 2014]

Union of Soviet Socialist Republics. Chief Administration of Geodesy and Cartography under the Council of Ministers of the USSR (1967): The World Atlas 2nd edition (Atlas Mira). Moscow. Available online in David Rumsey's Map Collection <<http://www.davidrumsey.com/>> [14 September 2014]